7 MAYIS 1976
7 C. Evvel 1396

BEŞ LİRA

19

Sebil

Siyasî, Edebî, Tarihî
HAFTALIK GAZETE

Herşey Hak için

Sahib ve Başyazar
KADİR MISIROĞLU

C.H.P. 1 MAYIS KOMÜNİST BAYRAMINI KUTLAMAK İÇİN MOSKOVA'YA BİR HEY'ET GÖNDERDİ

KÜFÜR TEK BİR MİLLETTİR!

Hadis-i Şerif

KÜFÜR TEK BİR MİLLETTİR

TEMEL SEBEP:

İnsanların hareketlerine istikâmet veren asıl müessir, ideolojik temâyüllerdir. Fertler ve cemiyetler hayatlarını inanıp bağlandıkları temel görüşlere göre nizamlarlar. Her ne kadar hareketler, muhtelif ve girift te'sirlerin hatt-ı munfasılında (bileşkesi üzerinde) gerçekleşirse de, bunda en büyük payın, muhtevâsını düygu ve düşüncelerin teşkil ettiği inanış sisteminin olduğu şüphesizdir. Bu sebepledir ki; İslâm, beşeriyeti «inananlar» ve «inanmayanlar» olarak evveliyetle ve ikiye taksim etmiştir. Bu tasnif, insanlar arasındaki temel ayrılığın inanmak veya inanmamaktan doğduğunu göstermektedir.

İslâm'da inananlar gibi inanmıyanların da, ideolojilerine göre, ki bu ideolojiler sâir farkları silip ortadan kaldırmasa bile bunların üzerinde bir vahdet teşkil eylediği kabul olunmuştur. Bunu gösteren islâmî hükümlerden biri de, Peygamber Aleyhissalâtu vesselâm Efendimiz Hazretleri'nin mübârek lisanlarından sâdır olduğu üzere «Elküfru ümmetün vâhideh» yani «Küfür bir tek millettir!» hadis-i şerifidir.

Mutlak ve muhakkak bâtıl bir sistem olan komünizm de gerek nazariyede ve gerekse tatbikatta bu gerçeği teyid eden bir manzara arzetmektedir. Filhakika onun beynelmilel mâhiyeti kendi dâvâsına inananların bütün Dünya'da bir «vahdet» teşkil etmesini zarûri kılmaktadır. Ancak...

CHP'nin MÂHİYETİ:

Ancak CHP öteden beri beynelmilel komünizm ile hiç bir alâkası olmadığını iddiâ edip durduğu halde, fiiliyat sahasında bu iddiâ ve ifâdeleriyle tenâkuza düşmekten kurtulamamaktadır. Bunun en yeni bir misâli de 1 Mayıs «Bahar Bayramı» dolayısıyla Rusya'ya resmen ve alenen bir tebrik hey'eti göndermiş bulunmasıdır.

Bu arada şunu da ifâde edelim ki, bugüne kadar 1 Mayıs'da kutlanan bayrama «Bahar Bayramı» denilegelmiş olduğu halde bu sene her nedense buna gâyet maksatlı bir sûrette «İşçi Bayramı» adı verilmiştir. Bundan bir hafta kadar önce Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde bu mevzuda vâki' münakaşalar bu maksadlı isimlendirişi izah edecek bir mâhiyet taşımaktaydı. Gerçekten CHP Grup Başkan Vekili, 1 Mayıs'ın «Bahar Bayramı» olarak değil de «İşçi Bayramı» olarak kutlanmasından büyük bir zevk duyduklarını söylemiş, bu görüşe birkaç CHP'li milletvekili daha katılmıştır. AP sözcüsü ise, bunlara «Komünist Beyannâmesi» ağzıyla konuştukları yolunda cevap vermiştir.

Halbuki, bu bayramın resmî ve kanunî adı hâlâ da, sâdece «Bahar Bayramı» dır. 1 Mayıs'ı bayram ilân eden kanunda hiç bir değişiklik yapılmamışken CHP'lilerin bu sene onu «İşçi Bayramı» adıyla yâdetmeleri bir hayli düşündürücüdür. Hakikaten artık gemi azıya alan sol basın ve sol temâyüllü cemiyet dernek ve sendikalar bu hususta hususî bir gayret sarfetmişlerdir. Bütün bunların hepsinin de, CHP'nin kendisine katolik nikâhı ile bağlıymışcasına taraftarı oldukları meydandadır. Bu durum CHP'lilerin 1 Mayıs'ı bütün komünist ülkelerde müştereken «İşçi Bayramı» olarak kutlamak husûsundaki anlayışa katıldıklarını göstermektedir. Esâsen bunu kendileri de bilfiil ortaya koymuşlardır. Gerçekten 1 Mayıs 1976 tarihli bazı İstanbul gazetelerinde şu haber yer almıştır:

«Komünist dünyanın bayramı olan 1 Mayıs'ın Rusya'daki kutlanışını izlemek ve işçi bayramına katılmak üzere CHP'den üç kişilik bir grup dün Ankara'dan Moskova'ya gitmiştir.

THA'nın haberine göre İstanbul CHP milletvekili ve Geneliş Sendikası Genel Başkanı Abdullah Baştürk başkanlığındaki kurulda Sendika Eğitim Danışmanı Aydın CHP milletvekili Şükrü Koç ve İzmir Belediye Başkanı CHP'li İhsan Alyanak'da yer almaktadır.

Moskova'daki 1 Mayıs komünist bayramını izliyecek olan Genel-İş Sendikası Kurulu daha sonra Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği Genel Kamu İşleri Sendikası'nın misafiri olarak Moskova dışında Leningrad, Kafkasya ve Sibirya'yı da dolaşacaktır.» (İktibas ettiğimiz bu haberdeki asâletsiz kelimeleri değiştiremediğimiz için özür dileriz.)

MÂNASI NE?

27 Mayıs İhtilâli'nden sonra, artık kapatılmış bulunan Demokrat Parti'nin yerini almak üzere kurulan AP'nin hatiplerinin bazı seçim mitinglerinde:

«— Gözlerimin içine bak!...» tarzındaki sözlerinden onların, ihtilâlcilerden intikam almak istedikleri istikâmetinde mânâ çıkarmış ve bunu kendi temâyüllerindeki gazetelerde manşet yapmış olan CHP'liler neredediler?!.. Böyle bir sözden, 27 Mayıs İhtilâlcilerinden intikam almak arzusunu çıkaracak kadar uzak te'vil ve tefsirlere girişenler, bu defa kendilerinin beynelmilel komünizmle bu sarmaş dolaş durumunu nasıl izah edebilirler?!... Gerçekten vaktiyle imâlardan ithama medar olacak mânâlar çıkarmaya kalkışanlar, bugün kendi fiillerinin açık ifâdeleri karşısında acaba niçin susuyorlar?!..

CHP'liler, 27 Mayıs İhtilâli akabinde, o zamanki tek rakipleri olan AP hatiplerinin bu gibi söz ve hareketlerinden ürkütücü mânâlar çıkarmış ve bunları zoraki bir sûrette te'vil ve tefsir etmişlerken, kendilerinin komünizmle bu içli-dışlı dostluğunun artık bedâhet derecesindeki mânâsı üzerinde duran gazetemiz aleyhine, ikiyüzellibin liralık bir tazminat dâvâsı açmak yoluna gitmekten nefislerini men edememişlerdir. Kendileri, en uzak te'vil ve tefsirleri meşrû' addederken, bizim bedâhet derecesindeki gerçeklere tercüman olan sekizinci sayımızın kapağında «Artık meşrûiyetini kaybeden CHP'nin kapatılması, gerektiği istikâmetindeki beyânımızı ve İslâm'ın altı iman esâsı yerine ikame edilmek üzere icad edilmiş bulunan mâruf altı oklarının, âlem fotoğrafını neşrederken, rontgenini tesbit ve ilân etmemiz karşısında niçin küplere binmişlerdir?! Türkçemizde «ele iğne batıranın, çuvaldızın kendisine batmasına râzı olması» gereğini ifâde eden atasözümüzden habersiz olsalar gerektir!.

Ankara'nın CHP'li Belediye Reisi Dalokay'ın bir avuç da olsa aziz ve mübârek vatan toprağını hıyaneti sâbit ve muhakkak olan Nâzım Hikmet'in, Moskova'daki maşatlığına götürüp koymasından sonra ortaya çıkan bu CHP-Sovyet yakınlığının, bizi te'yid ve aleyhimize açılmış bulunan dâvânın mesnedsizliğini isbât eden yeni bir delil olduğunda şüphe yokturl Devleti yıkmaya çalışan ve bu uğurda hayatını kaybederek dünyası gibi âhiretini de berbad eden solcu anarşistler için, parti merkezlerinin duvarlarını ve hatta gelip geçenlerin görebilmeleri için cadde ve sokaklara nâzır çamlarını ağıtlar ve onları kahraman gösteren yazılarla süsleyen CHP'nin bu son hareketiyle sabırsız davranarak maskesini biraz daha yana kaydırmış ve bu sûretle, hakiki veçhesini millete bir kere daha göstermiş olduğunu tesbitle iktifa ediyoruz. Zira CHP, Türkiye Cumhuriyeti hükûmet veya devleti değildir ki; komünist Rusya ile resmî mecbûriyetler içinde temasa geçtiğini iddiâ edebilsin!... O da, sâir partiler gibi kanun ve nizamlara uymak mecbûriyetinde olan bir siyâsî teşekküldür. Türkiye'de bir şu kadar parti vardır. Bunlardan hiç biri hattâ CHP'nin solculuğunu kâfi addetmiyenler bile, komünist Rusya'yı 1 Mayıs dolayısıyla tebrik etmek ihtiyacını duymadığı halde, CHP'lilerin bunu, husûsî bir hey'et göndermek sûretiyle ifâ etmelerindeki mânâ ne ile kabil-i izahtır?!..

OKUYUCULARIMIZLA hasbihal

Sevgili okuyucularımız!..

Gazetemiz SEBİL sizler için sürpriz teşkil edecek birçok hamlelere hazırlanmaktadır. Yakında bunun tafsilâtını arz edeceğiz.

Şimdiden şu kadarını söyliyelim ki; İslâm'ın iktisadî mes'elelere dâir görüşlerinin henüz tam manasıyla ve ilmî bir sûrette ortaya konulmadığı mâlûmdur. Bu yüzden İslâm iktisad kongrelerine de sunulan tebliğlerden bir çoklarını tercüme ettirerek siz değerli okuyucularımıza takdim edeceğiz.

Bu sayımızda memleketimizde de bazı eserleri tercüme ve neşredilmiş bulunan Yusuf Kardavî'nin evvelce tafsilâtını verdiğimiz Cidde İslâm İktisad Kongresi'ne sunulmuş bulunan «*Zekât*» hakkındaki bir tebliğini takdim ediyoruz. Dokuzuncu sayfamızda Dr. Mustafa Bilge'nin selis türkçesinden okuyacaksınız. Bunu, başka tebliğlerin tercümeleri takip edecektir. İktisadî ve içtimaî bünyesi itibariyle hasta ve mâlul olan asrımızın ihtiyaçlarına cevap verecek en mükemmel düsturların yine ebedî yeni ve hak olan *İslâm Dünya Görüşü* içinde yer aldığını görecek ve haklı bir gurur duyacaksınız.

Gazetemiz Sebil'in Almanya baskısı için hazırlıklar tamamlanmış ve anlaşmalar yapılmıştır. Almanya'daki basınış grevi kalkar kalkmaz bu da gerçekleşecektir. Almanya baskımız için sırf oradaki kardeşlerimize âid haber ve mes'elelere yer veren bir ilâve de neşredilecektir. Ancak bu ilâve için Türkiye'deki okuyucularımızın Almanya'daki kardeşlere duyurmak isteyecekleri hususlarda değerli mektuplarına muntazır bulunduğumuzu beyan etmek isteriz.

Baş yazarımız Kadir Mısıroğlu'nun Almanya'da bulunduğu 15-20 günlük müddet zarfında gelen okuyucu mektuplarında yer alan bazı mes'elelere bu sütûnda ileride temas edilecektir. Ayrıca gazetemizin tanınıp yayılması için gayret sarfeden ve abone kaydeden kardeşlerimize isimlerinin liste halinde neşri suretiyle teşekkürlerimizi takdim edeceğiz.

Mühim not:

8. sayımızda «Meşrûiyetini kaybeden C.H.P. kapatılmalıdır!» tarzındaki kapak yazımızdan sonra, C.H.P.'nin gazetemizi sattırmamak için bütün taşra bâyilerine baskı yaptığı, gelen okuyucu mektuplarından öğrenilmektedir. Mezkûr sayıdan itibaren bazı bayilerin iâdeleri devamlı bir sûrette artmaya başlamıştır. Yapılan mahallî tetkikler sonunda bunların müfrit birer C.H.P.'li veya solcu oldukları öğrenilmiştir. Baş bayiden gelen paketi yerine göre ya hiç açmadan geri çevirmekte veyahut da pek azını çıkararak büyük bir kısmını iâde etmektedirler. Gazetemizi soranlara ise kendilerine az gazete gönderildiğini, vâki taleplerinin artırılmadığını söylemektedirler. Bu gibi aksaklıkları düzeltmek için baş bâyiimizle yapmakta olduğumuz temaslardan, netice alamazsak başka çarelere başvuracağız. Ancak bunun en müessir çâresinin, değerli okuyucularımızın bu gibi bâyileri sıkıştırmaları ve bu sûretle C.H.P. teşkilâtının faaliyetine mukabil bir baskı ihdas ederek bâyileri yola getirmeye çalışmaları olduğu muhakkaktır.

SEBİL, iman davasının en cesur ve güçlü müdâfiidir. Onun «*kılıçlaşan kalemler*»ini düşmana gerektiği şekilde savlete teşvik edecek ve bu savleti müessir kılacak olan asıl âmil, iman ehlinin ısrarlı ve heyecanlı alâkalarıdır!..

Selâm ve hürmetlerimizle...

Sebil

CHP ve İnkilâpçılık Umdesi

İnkılâpçılık, CHP'nin mâruf altı umdesinden biridir. Bunlar, İslâm'ın altı îman esası yerine ikame edilmek üzere icâd ve kabul edilmişlerdir. CHP'nin, «umde» kelimesini Garplıların «prensip»leri (principe) karşılığında kullandıkları malûmdur.

CHP, tâkip ettiği fikri istikametlerin ilmî mâhiyetlerinden bihaberdir. Zira, prensipler müsbet ilmin değil, felsefenin mevzuudurlar. Müsbet ilim, sâdece vâkıalarla meşgûl olur. Halbuki prensipler henüz var olmıyan, ileride var olup olmıyacakları da kestirilemiyen yani birer vâkıa hâline gelmemiş bulunan keyfiyetleri ifâde ederler. Bu yüzden CHP'nin, müsbet ilim tâkipçisi olduğunu iddia edegelmiş bulunan sözde âlimleri, memleketin yarım asrını birbirini nakzeden bir takım bâtıl fikirler uğruna harcayıp hebâ etmişlerdir.

Birinci Reisicumhur'dan bugünkü Ecevit'e kadar hemen hemen ileri gelir bütün CHP mümessilleri, Türk Devleti'ni müsbet ilim temelleri üzerine oturtmak iddiâsında bulunmuşlardır. Bu dâvâ ise tâkip ettikleri prensipler muvâcehesinde de çürüktür. Zira insanlık tarihine şeref veren Türk-İslâm medrese ilminin bin sene evvel ispat, bugün de Conventionalisme, pragmatisme gibi izâfetçi çığırların teyid ettiği gibi müsbet ilim zarûrî değil mümkündür; yani şimdi böyle olmuşsa, yarın başka türlü de olabilir!.

Şu hâle nazaran CHP'nin dâvâsı temelinden çürüktür. Ancak bunu onların Batı hayranı kodamanlarının tamtakır kafalarından doğmuş sanmamak gerektir. Gerçekten bu dâvâ ilim zihniyetinin reddettiği bir idée a priori (münâkaşasız bir sûrette önceden kabul edilmiş bir fikir) dir ki, o da Batılıların tuttukları her yolun doğru olduğuna mütedâir fikr-i sâbittir.

Bu görüşü münevver geçinenlerimize ilk olarak telkin etmenin mes'ûliyetide -halâ bâzı çevrelerde ilmî bir seviyesi olduğu zannedilen- Ziya Gökalp'tir. İttihad-u Terakki'nin Selânik'teki merkezinde oturarak, devleti ele geçirmeye azmetmiş bulunan bir avuç mason, dönme ve mâceracı karması topluluğa bir nevi üstad edâsıyla yıllarca vaaz edip bu bâtılı onların gönüllerine vazgeçilmez bir ideal hâlinde yerleştirmiştir. Ziya Gökalp, Garb'in mücerred mefhumlarını birer realite (şe'niyet) farzederek «Batılılaşmak yahut Avrupalılaşmak» diye bir dâvâ tutturmuştu. Halbuki bugün açıkça görüldüğü üzere, Avrupa ve Batı Alemi, içinde kimi dindar, kimi anarşist, kimi realist, kimi de idealist olmak üzere çeşitli ve birbirine zıt grupların barındığı bir «Bâbil Kulesi»ni andırmaktadır. Bu yamalı bohça nasıl mütecânis bir muhtevada kabul olunabilir?!..

Dünya milletleri içinde en şerefli mâziye sahip bulunan Türk Milleti'ni İnkılâp diye sahte bir dâvâ peşinde koşturup onun yarım asrını harcayan CHP kodamanları, hepsi de sakat ve bize yabancı bulunan bu Batılı telâkkilerin hangisinin kalıplarına dökmek istiyorlar? Bugün CHP'nin döküldüğü Moskofçu yol, bunun komünistlik olduğunu açıkça göstermektedir. Halbuki komünistlik de bir nevi idealizme dayanır. İdealizm ise, müsbet ilmin zıddı olsa da mütenâkızı değildir. Bu sûretle CHP'nin başlangıçtaki müsbet ilimcilik dâvası ile tenâkuza düştüğü, asıl maksadının memlekete muhtaç olduğu müsbet ilmi ve sınâi kalkınmayı getirmek değil, bu bahâne ile bütün manevi varlığımızı red ve imhadan ibâret olduğu anlaşılmaktadır. Esâsen yarım yüzyıldan beri CHP'nin temel umdeleriyle idâre edilmekte bulunan Türkiye'nin manzarası bu tenâkuz ve iflâsı açıkça ortaya koymaktadır.

Bizim medrese ilimlerimizde kullanılan lâtin ile Yunan kaynaklı Batı cemiyetleri ilim çevrelerinde kabul edilen iki mefhum var; Âlem-i Asgar (Microcosme), Âlem-i Ekber (Macrocosme).

Bu mefhumlara göre insan ferdi microsme'u, insan cemiyeti macrocesme'u temsil eder. İnsan cemiyeti hakkındaki bu dinamik anlayışın Batı tarihinde yakın mümessillerinden birisi olan İngiliz mütefekkirlerinden Colerdige ve bundan mülhem olarak meşhur tekâmül nazariyesini ileri süren H. Spencer'dir. Fransız mütefekkiri Philarete Chasles dahi aynı anlayışı Colerdige'den mülhem olmuştur. Bu dinamik anlayışın zıddı olan statik anlayışı Bentham temsil eder. Bentham'e göre insan cemiyeti dynamique değil, machanique'dir. Şu halde bütün mekanik varlıklar gibi bu da inerti (atâlet) kanûnuna tâbidir.

Böylece Eflâtun'un yaptığı gibi çömlekçinin alçıya istediği şekli verebildiğine kıyasla bir insan cemiyetine komünistlik, bolşeviklik şekli verilebilir. Demek ki; insan cemiyetlerine mihâniki ve tevâzüni (statique) bir gözle bakmak -komünistliğin babası sayılan- Eflâtun'la başlamış, görüşün birçok mümessilleri arasında Bentham'de devam etmiştir. Bu görüşe muârız olarak Fransız mütefekkiri Philarete Chasles, İngiliz mütefekkiri H. Spencer ve bütün uzviyetçilik (organisism) mümessilleri karşımızdadır.

Chasles, inkılâbı yıkım mânâsında ele alıyor. Tabiî yıkım ve yıkılış ölüm demektir ki; karşılığı tekâmül yani canlılık ve hayattır.

Sözün kısası başta Aristo olmak üzere insan cemiyetine (dynamique) kuvvanî bir gözle bakanlara göre çekirdekte, yumurtada ve her hangi canlı bir yapıda gizli tabii kuvvet hazinelerini geliştirmelidir.

Diğer taraftan başta Eflâtun olmak üzere bugüne kadar sürüp gelen ve insan cemiyetine (statique) tevâzüni mihaniki bir gözle bakan bütün komünist ve anarşistlere göre cansız bir kitle gibi cemiyeti hiç durmadan boyuna inkılâblarla yıkmalıdır...

Vaktiyle Dolmabahçe'de toplanan dilkurultayında geçen «tekâmül-inkılâp» münakaşalarının mânâsı vardır. Şu kadar ki M. Kemal bu işin içyüzünü bilmediği ve tutulmak istenen yol daha ziyade gururunu okşadığı için, mihaniki (tevazüni) görüşü benimsemiştir.

Görülmektedir ki; CHP güttüğü dâvâ ile, nihâyet gâyesi ihtilâlcilik ve yıkıcılık olan komünizme doğru hızlı bir tereddi tâkip etmiştir. Şu yarım asır içinde tarihimize, millî kahramanlarımıza ve bütün mukaddes kıymetlerimize niçin sövülüp sayıldığını, CHP'nin sonunda komünizme varan yanlış tutumun ve prensiplerinde aramak gerektir. Bunların başında da «İnkılâpçılık» umdesi gelmektedir. Ancak bu yıkıcı siyâsetin, dâhilî icâd ve ihtiyaçlardan doğmayıp Türk Milleti'ni yok etmek isteyenlerin telkinleri mahsûlü olduğu muhakkaktır. Bunun artık ortaya çıkmaya başlamış bulunan deliller ve tafsilâtı ise ayrı bir makale mevzuudur.

başyazı

DİYANET ve MUHTARİYET

Osmanlı devrinde din - temel islâmi prensiplere uygun olarak - hayat ve cemiyete mutlak bir sûrette hâkimdi. Devlet İslâm'ın yani müslümanlarındı. Siyâsi hiyerarşinin başı, evveliyetle dinîn de başı yani «*halîfe*» idi. Onun bu sıfatı, «*sultan*» sıfatından evvel gelirdi. Bu sebeple kendisine halîfe sıfatının vekili olarak «*şeyhülislâm*» lar «*sultan*» sıfatının vekili olarak da «*sadrıazam*» lar vekâlet ederler, halîfe sıfatının, sultan sıfatından üstün olması sebebiyle şeyhülislâmlar teşrifat (protokol) ta sadrıazamlardan önde gelirlerdi.

Osmanlı idâresi altındaki gayri müslimler ise, devletin sevk ve idaresinde söz ve rol sahibi olmadıkları için, onların dinî teşkilâtları devlet bünyesinin tamamen dışında bırakılmıştı. Bundan, onlar için muhtar cemaat idareseleri doğmuştu. Esâsen Hristiyanlık ahlâk kaideleri dışında içtimaî hükümler ihtiva etmediği için, onun devlet bünyesinde bulunmak mecburiyeti de yoktu. Yani devletsiz bir dinî idare, Hristiyan unsurlar için kendi inanışlarına mugâyir düşmüyordu. İslâm içinse bu, tasavvur bile edilemezdi. İslâm için bu durum belki «*dar-ül harb*» olan bir belde de ancak zarûreten düşünülebilirdi. Fakat Müslümanların sahip ve hâkim oldukları bir ülkede buna ne cevaz ve ne de imkân tasavvur olunabilirdi.

Memleketimizde «*lâiklik*» prensipinin kabulüyle, İslâm'ın - esas görüşü rencide edilmeksizin vaz geçemiyeceği - devletten ayrılması tahakkuk etmiş, fakat bunu gerçekleştirenler islâmî faaliyetleri kontrol altında tutabilmek için, ona devlet bünyesi içinde sığıntı bir yer vermişlerdi ki; bu durum hâlâ da devam etmektedir. İnkılâpçı hukukçuların büyük bir açık kalplilik ve fütursuzlukla beyan ve ifade ettikleri bu keyfiyetin mânası, devletin dinî (islâmî) faaliyetleri bünyesinde bulundurmasının sırf amme intizamı mülâhazalarından doğmuş olduğudur. (Bkz: Ord. Prof. Sıddık Sâmi Onar - İdare Hukukunun Umumi esasları - İstanbul 1952 sh. 563)

Esâsen elli küsur yıllık Cumhuriyet tarihindeki tatbikat da, bunu ispat eder bir mahiyet arz etmektedir. Lâikliğin devleti, dine mutlak bir sûrette yabancılaştırmaktan ibaret olan asıl medlûlü ile tezat teşkil eden bu tatbikat, zarûri bir tâvizden ibârettir. Ancak inkılâpçılar, dini kontrol altında tutmak gibi bir maslahatın iktizası olarak verdikleri bu tâvizi dindarlara pahalıya mal etmek için ne lâzımsa yapmaktan geri kalmamışlardır. Gerçekten bu memlekette bir zamanlar, Diyanet İşleri Reisinin bir tapu kadastro memurundan farksız bulunduğunu ifâde eden resmî beyanlara bile şahid olunmuştur.

Dindarları üzen ve dinî hissiyatı rencide eden bu gibi tavır, hareket ve sözler yüzünden dindarlar arasında bu teşkilâtı idarî bir muhtariyete kavuşturmak temâyülleri belirmiştir. Şurada burada Diyânet İşleri Teşkilâtı'nin devlet bünyesinden çıkarılarak bugünkü TRT veya Anayasa Mahkemesi gibi muhtar bir hukukî statüye kavuşturulması gerektiğine dâir beyanlarla karşılaşılmaktadır. Bunda bazı muhtar müesseselerin hükûmeti bile hiçe sayan kendi başına buyruk tutumlarının da imrendirici bir rol oynadığı muhakkaktır.

Fakat mes'elenin gerçek islâmi görüş yönünden pek de öyle ilk nazarda zannedildiği gibi müspet hiç bir yönü yoktur. Bilâkis bu düşünce, İslâm'a taban tabana zıttır. Zira İslâmı devletten ayırmak, onun zatî telâkkisine tamamen mugâyirdir. Bugün onun devlet bünyesi içindeki zayıf mevkiini takviye etmek gerekirken bu zayıf alâkayı da koparmağa kalkışmak asla doğru değildir. Bu mevki lâiklik prensipinden verilmiş bir tâviz olması sebebiyle bunda olsa olsa ancak inkılâpçılar müşteki olmalıdırlar.

Müslümanlar haklarının en küçük bir cüz'ünü teşkil eden bu tâvizi kâr saymalı ve onu gerektiği kadar büyültmek için muârızlarının irâdelerini bükmeye çalışmalıdırlar. Aksi halde, İslâmiyet sâir dinler gibi bir cemaat işi haline gelecek bu takdirde de lâisizm taraftarlarının dini, devletten ayırmak husûsundaki iddia ve arzuları mutlak bir sûrette gerçekleşmiş olacaktır. Bununsa kimin hesabına kâr kaydedilmek lâzım geldiğini söylemeye hâcet yoktur!.

Kadir Mısıroğlu

TAHLİL

Kemalist İnkılâbın Fârikaları

1 — LÂDİNİLİK

— 13 —

Gerçi islâmi kâidelerin hepsi, emredici yani âmir hüküm değildirler. Bilindiği üzere bu yüce din'de iki yol vardır: Azimet ve «Ruhsat» yolları.

Azimet yolu, dinen eslem yâni en sâlim olan yoldur. Bundan gitmek asıldır. Ancak bazı fiil' ve kaçınılmaz güçlüklerle bu yoldan gidilemezse bu takdirde onun kadar mükemmel olmamakla beraber, tevlid edeceği mahzurlar itibariyle illede azimet yolundan gitmek için direnmekten doğacak mahzurlardan daha az olan bir takım hatt-ı hareket kâideleri «ruhsat yolu» olarak kabul edilmiştir. Meselâ tek evlilik, azimet yoludur. Birden fazla evlilik ise -muayyen şerâid altında- ruhsat yolu olarak açık tutulmuştur.

Devlet idâresinde de zaman ve zeminin icâplarını kollamak üzere buna benzer elâstikiyet sağlayan imkânlar mevcuttur. Gerçekten islâmi idârede vaz geçilmez yani âmir hükûm olarak üç esas konulmustur. Bunlar:

a. Ahkâm-ı Şer'iyyenin tenfizi yani şeriat hükümlerinin kuvveden fiile çıkarılması ve tatbik edilmesi,

b. Emânetin ehline tevdii, yani vazife ve selâhiyetlerin liyakatlere göre verilmesi,

c. Biat, yani devlet reisine itaat reisine itaat edileceğine dâir bir beyandan bulunulması.

Bunun dışındaki hususlar, maslahata yani hâlin icâbına terkedilmiştir. Dikkat edilirse, islâmi idârede âmir hükûm olarak vaz' edilmiş bulunan bu üç esas, idârenin ruh ve karakterine taallûk eder. Bu demektir ki; islâmi idârede daha ziyâde muhtevâ tesbit olunmuş, şekil zaman ve zemine göre değişen bir maslahat mes'elesi kabul edilmiştir. Ancak devletin dini esaslara uyması mecbüriyeti, zikrettiğimiz birinci maddede en esaslı ve vazgeçilmez bir prensip olarak kabul edilmiştir. Bu durumda devletin her türlü dini te'sire lâkaydisi mânâsını tazammun eden bir anlayışın, yani lâikliğin İslâm'la kbil-i te'lif olmadığı kendiliğinden ortaya çıkmaktadır. Bunnu âyet ve hadislerde mevcut olan mesnedlerini zikretmek külfetinden nefsimizi beri' addediyoruz. Zira herhangi bir ciddî fıkıh kitabında kolaylıkla bulunabilecek olan bu kâideler, az çok okumuş yazmış her mü'minin malûmudur.

Lâiklik, Devletin dine, ve dinin devlete müdâhale etmemesi ve bu iki müessese arasında mütekâbil te'sirlerin câri' olmaması mânâsında vaz' olunmuş bir siyâset ve idâre prensipidir. Böyle olduğu halde onun, Türkiye'mizde çok daha değişik bir biçimde yürütülmüş acı

Kemalist İnkılâbın

— XIX —

Kadir Mısıroğlu

hatıraları uyandıran bir tatbikat tarihi vardır. Şimdi biraz da bunun üzerinde duralım:

k — Lâiklik, Büyük Fransız İhtilâli'nin ortaya çıkardığı bir siyâsi prensiptir. Bu ihtilâlde cihan siyonizmi ve yahudi unsurların rolü aşikârdır.

Yahudiler, kendileri mütaassıp bir sûrette dinlerine bağlanmış ve varlıklarını sürgünde geçirdikleri ikibin yıllık bir müddet zarfında ancak onunla sürdürebildikleri halde, hemen hemen bütün dünyâ milletleri için bir ahlâk ve mânevi kuvvet kaynağı teşkil eden dinlere ilân-ı harb edegelmişlerdir. Bu mücâdelenin maksadı aşikârdır: Milletleri mânen zayıflatmak ve iktisaden istismar eylemek.

Yahudilerin milletleri dinlerinden uzaklaştırmak için giriştikleri mücâdelenin en şiddetli bir sûrette seyrettiği iki saha, İslâm ve Hristiyanlık âlemleri olmuştur.

Hristiyanlar bütün âyinlerinde Yahudilere, Hazreti İsa'yı çarmıha gererek öldürdüklerine inandıkları için lânet okumaktaydılar. Okumaktaydılar diyoruz, çünkü bu durum bir kaç sene evveline kadar devam etmiş ve nihâyet Papa'nın bir emriyle tatbikattan kaldırılmıştır. Zira cihan siyonizminin Hristiyanlık dinine karşı giriştiği ve asırlardan beri sürdürdüğü mücâdele, nihayet ilk ehemmiyetli meyvasını vermiştir. Papa'lık uzun bir mukavemetten sonra, Yahudilerin nüfuzu karşısında teslim olmuş gözükmektedir. Fakat cihansiyonizminin Hristiyanlık Âlemi'ne karşı açtığı mücadele bayrağının ilk dalgalandığı burç, 1789 ihtilâlinden sonra Fransız parlemantosu olmuştur. Bu yüzdendir ki; o güne kadar bütün Dünyânın meçhulu olan «lâiklik» gibi dini devlete, devleti dine yabancılaştıran bir prensip bu parlemantoda ortaya atılmıştır.

Halbuki ahlâk kaideleri dışında hiç bir içtimai hüküm ihtiva etmeyen Hristiyanlık için lâiklik gibi dine yabancılık ifade eden bir prensipin kabulünü gerektiren hiç bir lüzum ve ihtiyaç mevcud değildi. Sadece Papazların Hristiyanlık gibi aslı semâvi olan bir dini, şahsi sultalarına alet etmeleri nev'inden tenkit ve târizi gerektiren hususlar mevcuttu. Gerçekten Hristiyan âleminde Müslümanların yabancı olduğu «rühban sınıfı» bu istismarı cenneti parselleyip satmaya kadar ileriye götürmüş bulunuyordu. Onların bu çirkin ve dinin asliyetine mugâyir hareketlerine karşı, başlatılan aksülâmel, Yahudilerin sinsi sevk ve idareleriyle, yavaş yavaş dinin öz mâhiyetine yönelmiş ve bu sûretle dini, bütün bir cemiyet hayatından tard etmek istikametinde bir gelişme ortaya çıkmıştır. Bu babda dine ilk yabancılaştırılan siyâset sahası olmuştur. Bunu siyasi edebiyata «lâiklik» adıyla sokanların yahudiler olduğu, bugün münakaşasız kabul edilecek derecede bir açıklık kazanmıştır.

Yahudilerin Hristiyanlık Âlemine karşı oynamakta oldukları oyun henüz bitmiş değildir. Bunun son ve ehemmiyetli bir safhasını teşkil etmek üzere ortaya «Yahova Şâhidliği» adıyla yeni bir cereyan çıkarılmıştır. Bu hareket, İncili yahudi emel ve menfaatlerine göre tevil ve tefsir etmekten ibârettir. Eskiden beri Hristiyanlığı hariçten yapılan telkinlerle ifsad etmek isteyen cihan siyonizmi, nihayet bu tutum ve davranışı kâfi addetmiyerek onu içine hulûl sûretiyle yıkma metodunu denemeye başlamıştır. Bunun için sahte bir Hristiyanlık iddiasıyla ortaya çıkarak İncil'in bugüne kadar yanlış anlaşılmış bulunduğunu iddia eden bir grupun gâyet dessasâne bir sürette Hristiyanlığı yıkmaya daha doğrusu yahudi âmal ve menfaatlerine âlet etmeye koyuldukları görülmektedir.

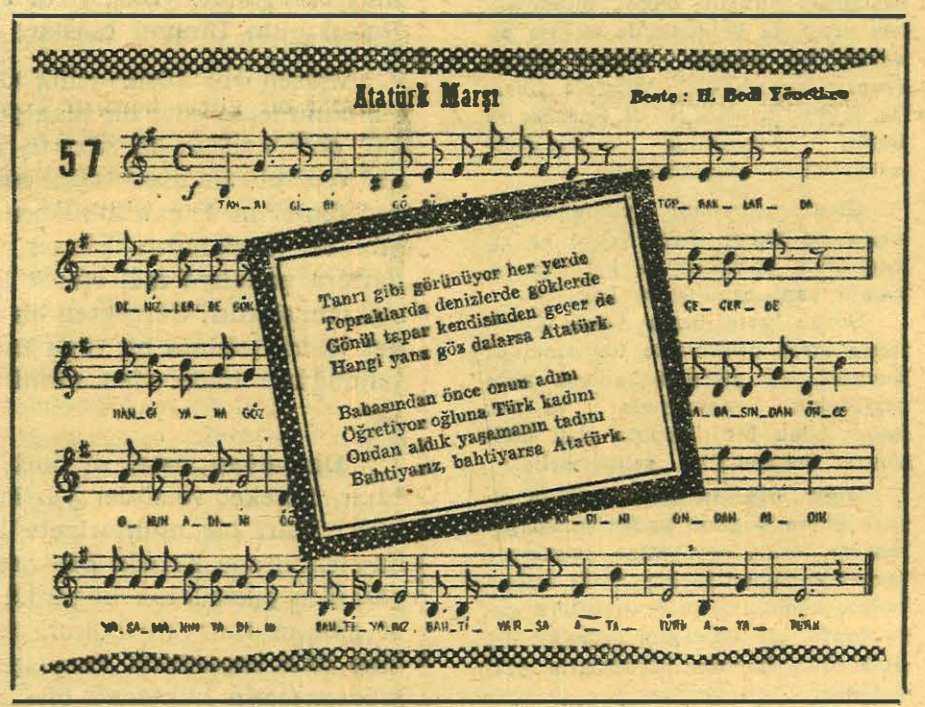

Putperestlik ve şirke kadar varan dalkavukluk örneklerinden biri..

Gerçekten Dünyâda her devletten ziyâde yahudi nüfuz ve tesiri altına düşmüş bulunan Amerika'yı merkez ittihaz ederek bütün dünyaya kök salan «Yahova şahitliği»nin arkasında yahudi sermâyesi vardır. Bunlar, her milletin zayıf karakterli kimselerini parayla satın alarak güya Hristiyanlaştırıp bu dinin Tevrat'a göre yeni bir tefsiri davasında kullanmaktadırlar. Elimizde bunların fikirlerini aksettiren son derecede iyi kâğıda basılmış muhtelif kitaplar mevcuttur. Bunlardan «Allah Hak Olsun» adındaki kitabın üzerinde birinci tabının 10.554.074 nüsha, ikinci tabının ise 7.310.199 nüsha basıldığı kayıtları vardır. Bu kitap, yine üzerindeki kayda nazaran elli bir dilde basılmıştır. Türkçesinin dahi Amerikada basıldığı kaydını ihtiva eden bu kitabın arkasında «Yahova Şâhidliği» hareketinin bütün dünyâdaki şubelerinin adresleri mevcuttur. Yüze yaklaşan bu devletler arasında Türkiye mevcud değilsede bu, Yahova şâhidlerinin Türkiye'de faaliyette bulunmadıkları manâsına gelmez. Zira yeni bir din, daha emin bir tâbirle söylemek gerekirse, Hristiyanlık içerisinde yeni bir mezhep olduğunu iddia eden Yahova şâhidlerinin Türkiye'deki şubelerinin memleketimizde polis takibine maruz kalmaları yüzünden setredildiği muhakkaktır.

Gerçi Yahova şâhidlerinin asıl ifsad etmek istedikleri Hristiyan kitledir. Fakat bunun için Türk ve Müslüman unsurları kullanmaktan da geri kalmamaktadırlar. Zira davalarını nakil ve beyan eden bütün kitaplarının Türkçe nüshâları mevcuttur.

Bunlar, o ölçüde geniş bir teşkilâta maliktirler ki, Dünyâ'nın herhangi bir köşesinden bir tek Türk olsa, onu dahi bularak kendisine propoganda kitap ve broşürlerinin türkçe nüshalarını takdim etmektedirler. Bunun son derecede tipik bir misaline şahid olmuşuzdur. Fransa'nın cenubunda Bagnols s/ceze adındaki 18.000 nüfuslu bir Fransız kasabasından şehid-i mağfur Sultan Abdülaziz torunlarından birkaç sene evvel âhirete göç eden Şehzâde Mahmud Şevket Efendi Hazretlerini bulup ve kendisine probağanda kitap ve broşürlerinin türkçe, arapça ve fransızcalarını takdim etmişlerdir. Kendisinden aldığımız bu neşriyat, husûsi kütüphanemizde el'an mahfuz bulunmaktadır.

Bugün de, onun aynı şehirde tek başına yaşayan hasta, ve mâli sıkıntılar içinde bulunan kızı Nermin Sultan Efendi'nin peşini bırakmadıklarına dâir mektuplar almaktayız... Kendisine geniş mâli imkânlar tanımak ve onu içinde bulunduğu sıkıntılardan kurtarmak iddiasında bulunan ve defaatle reddolundukları halde gerilemeyen bu bedbahdlar arasında maalesef bir takım Türkler de vardır.

Esâsen Fransa'nın küçük bir kasabasındaki bir tek türk'ü dahi arayıp bulabilen ve onu propagandalarına muhatap kılan Yahova şâhidlerinin, Türkiye'yi boş bırakacaklarını sanmak biraz safdillik olur. Ancak bunlar daha ziyade Almanya'daki işçilerimiz üzerinde kesif bir propagandaya girişmiş bulunmaktadırlar. «Tarassut Kulesi» adıyla mevkut bir neşriyattan başka iyi kâğıda rengârenk basılmış çeşitli kitaplarla onları Hristiyanlığın bir nev'i Yahudilik demek olan bu yeni mezhebine çekmeye çalıştıklarına mütedâir şahsi müşâhedelerimiz mevcuttur. Hakikaten -maâlesef Almanya'daki birtakım zayıf karakterli vatandaşlarımızı bol para vasıtasıyla kendilerine bendederek bu davada ve bilhassa Türk işçilerine karşı kullanmaktadırlar.

Esas mevzuumuz, Yahova şâhidliği olmadığı cihetle bu mes'ele üzerinde daha fazla duramıyoruz. Ancak bu vesile ile şu kadarını söyliyelim ki; cihan siyonizminin belli başlı hedeflerinden biri İslâm Hilâfeti idi. Onu nihayet gerçekleştiren Yahudiler, bu defa silâhı Papalığa çevirmiş bulunmaktadırlar. Zira Dünyada kendilerinden başka hiç bir beynelmilel (enternasyonal) güç bırakmamak Yahudi protokollerinin tabii bir icabıdır. İslâm Hilâfeti'nin yıkılışından sonra, kesif ve şedit bir sûrette Yahudi hücumlarına mâruz kalan Papalık, son zamanlarda pes demiş ve alttan almaya başlamış gözükmektedir. Bunun en bâriz delili de, yukarıda temas

anatomisi

ettiğimiz üzere kiliselerdeki kadîm bir an'anenin terkiyle Yahudilerin Hazreti İsa'yı çarmıha germiş oldukları iddiasıyla tel'ininden vazgeçilmiş bulunulmasıdır.

Hulâsa edersek, cihan siyonizminin, iki belli başlı hedefinden biri olan Hristiyanlık Âlemi'ne karşı ilk muzafferiyeti, lâikliğin bir siyâsi prensip olarak kabul, ilân ve tatbikini sağlamak, ikincisi de kiliselerde lânetlenmelerini kaldırtmış bulunmaktır. Bunu ikmale medar olmak üzere ortaya atılan Yahova şâhitliğinin ne netice vereceğini henûz tam manâsıyla kestirmek mümkün değildir. Ancak Dünyada yüze yakın memlekette faaliyet gösteren ve daha ziyade Hristiyan ülkelerde çalışan bu teşkilât mensuplarının, her yıl Amerika'da ikiyüz bin kişinin üstünde bir topluluğun katıldığı gösteri yürüyüşleri yapabildiklerini düşünmek, teşkilâtın fiili ve maddi kuvveti hakkında endişe verici bir müşâhede olmaktadır.

(Devamı var)

TESBÎT

Sâdık Özarslan

DEMEK ÖYLE HA?

Kendimizden ne kadar uzak, kendimize ne derece yabancı bir haytımız var!.. Düşününce hayret ediyor insan. Sadece biz değil, gâliba yabancılar da hayret ediyorlar. Kendi değerlerimizi gördükçe ve hele bunların yabancılar elinde nasıl büyüdüklerini okuyup bilince hayretimiz daha da artıyor ve: «Kendimizi ne zaman tanıyacağız ve ne gün benliğimizi bulacağız?» şeklinde suâl sormaktan geri duramıyoruz. Zira hayretimizi mûcib hâdiseler gün geçtikçe inkişâf ediyor... dalbudak salıyor ve Müslüman Türk rûhu, mâziden istikbâle doğru durmadan yayılıyor.

Bizden bazıları büyüklüğümüze pek inanmıyorlar amma Dünya bunu itirâf ediyor: biz de acı gerçekleri bizden değil, yabancılardan öğreniyoruz. Yabancılar bizlere büyüklüğümüzü hâdiselerle anlatıyor, eserlerimizi ortaya koyuyorlar. İşte günlük gazetelerden birinden can alıcı bir haber... Hiçbirşey yapamayız, yapamıyoruz, diyenlere ehemmiyetle duyurulur. Meğer «Kendi kendine hareket eden ilk âleti 13ncü yüzyılda Türk âlimi el-Cezzâri imâl etmiş.» Gel de kendi kendine hareket etmeyenlere anlat bu gerçeği!.. Ve devam ediyor haber: «Ortaçağ karanlığına ışık tutan buluşu İngilizler İlim Müzesi'nde sergiliyor.» Hâle bakın siz!.. Bizim eserimiz, el'de sergileniyor. Kanuni Sultan Süleyman da Amerika'da Büyük Adamlar Galerisi'nde sergileniyormuş!.. Bizim tanıyıp sâhip çıkamadıklarımıza eloğlu nasıl sarılıyor, bakınız... Gazete haberini takib edelim: «Kitâbı Araboa'dan terceme eden Dr. Donald R. Hill, Cezzâri'nin dünya, Ortaçağ karanlığını yaşarken ortaya koyduklarının şaşkınlık yaratacak birer ustalık örneği olduğunu açıklamıştır.» Şimdi Ortaçağ'da nerelerin karanlık, nerelerin aydınlık olduğu anlaşılmıştır zannederiz... Ortaçağ karanlıklarında sayıklayanlara ilân olunur!.. Nihayet son bir pasaj: «Türk bilgini kitabında, su ile çalışan bir saat yaptığını ve bununla zamanı hiç şaşmadan tesbit ettiğini belirtmektedir.» Acaba bu satırlara her zaman şaşanlar, şaşkınlıklarını bir türlü saklayamayanlar ne buyururlar? Biz, hiçbirşey yapamıyoruz öyle mi? Vay canına.. Bu milletin top yaptığı, tüfenk yaptığı, karadan gemiler yürüttüğü ne çabuk unutuldu? Bunları kim unutturdu?

Gazete, yukarıdaki haberi, «ortaçağa ışık tutan buluş» olarak değerlendiriyor. Kim bilir, daha ne ışıklar var o karanlık devirde? Lâkin aydınlanmak istemiyorlar ki.. Uzak Şark'a ilk gidenler kimlerdir dersiniz? Durun hele, aklınıza hemencecik gâvurlar gelmesin... Oralara evvelâ biz gittik biz!.. Seydi Alî Reisler... Haritalar meydanda. Kolomb'u-molombu bırakın da lütfen kendinize gelin!.. Dikkat ediyor musunuz? Ortaçağın karanlığına ışık tutan buluşlar sâhibi benim dedem... Çini-maçini dolaşıp haritalar çizen benim dedem... İslâm Güneşini temsil eden ve bu mübarek aydınlığı her tarafa götüren yine benim dedem. Torunları tarafından çeşitli hakaretlere mârûz bırakılan da benim dedem. Yazık, çok yazık!.. Sanki topu-tüfengi yapan, sanki karadan gemiler yürüten biz değiliz... Son zamanlara geliniz... Bir Kur'an yolcusu, batmayan su vâsıtası icâdediyor da kimsenin kılı bile kıpırdamıyor. Tarih: 1966... Bundan ve sonuçtan ne haber?.. Ve son bir suâl: Kendimizi, başkalarından öğrenmeye devam mı, tamam mı?

Fransız İlimler Akademisinin
altın madalya ile taltif ettiği eser

MECELLE

Tarih Doktoru emekli Hâkim
A. Refik Gür'ün
nefis uslûbundan

Fiatı 15 TL

SEBİL YAYINEVİ P.K. 808 - İSTANBUL

FİLDİŞİ KULEDEN

Cemil Meriç

KÜLTÜR EMPERYALİZMİ YAHUT PARİS'TEKİ JÖNTÜRKLERİMİZ

— VII —

3) Anadolu'daki Selçuk-öncesi kültürleri önemsemek (neden Selçuk-öncesi de Selçuk-sonrası değil? Osmanlıya ne kadar düşmansınız sayın Boratav? Selçuk-öncesini önemsemek sûretiyle, hem batılı dostlarınızı sefâyab ediyorsunuz, hem az önce romantik diye vasıflandırdığınız belli bir tarih tezinin taraftarlarını.).. Ama işe halk kültüründen başlamalı (oh, gelsin masallar.. gelsin Pir Sultan Abdal, gelsin Köroğlu).

Dino, tekrar sesini yükseltiyor: «Yabancı kültür mutlaka emperyalist midir? Hayır. Her ulus kendi kültürünü yaratır ve elbette şu ya da bu şekilde siyasi bazı gelişmelerin sonucu bu kültürünü de yayar. Fakat bir kültürün içinde birçok akımlar var. Meselâ Batı kültürünün iki akımı: idealizmle materyalizm. İdealizmi tanımak zorundayız, marksizmi benimsemek (marksizme bu imtiyaz nereden geliyor? Tanımak derseniz, yerden göğe kadar hakkınız var, ama müsaade ederseniz benimseyip benimsememeye biz kendimiz karar verelim. Yani «zor»unda olmayalım. O zaman, bu konuşmaların hedefi, belli bir «hayat tarzını», «belli bir hayat görüşünü» *zorla* - tabiî silâh zoru değil - kabûl ettirmeye çalışmak olur ki; böyle bir teşebbüs sizi hakikatı arayan bir fikir adamı olmak vasfından uzaklaştırır). Ama daima bir süzme, bir açıklama şart. Zor iş bu (şüphe mi var?). Birinci adım tanımak, ikinci adım değerlendirme yapmak (ama demin benimsemek zorundayız buyurmuştunuz. Demek önce değerlendirmek lâzım geldiğini kabul ediyorsunuz, güzel). Her yabancı kültüre emperyalist diyemeyiz. Ancak, yabancı bir kültür siyasî bir güçle beraber kendini kabul ettirmeye zorluyorsa bir emperyalizmden sözedilebilir. Ama en büyük tehlike, kendi kabuğuna çekilmek. Kültür emperyalizminden korkarak kendi içimize çekilirsek, emperyalizme yem oluruz.. Bütün kapılarımızı kapamak, bütün kapıları açmak kadar tehlikeli (hay Allah râzı olsun! Ne kadar doğru söylüyorsunuz?).. Diyalektik bir düşünceye varmadıkça ulusal temelleri ortaya çıkarmamıza imkân yok. *Yönteminiz mutlak diyalektik olacak ve materyalizme dayanacaktır.*» (hep aynı «saplantı»)

Güzin, de muhterem zevcinin kanaatini bölüşüyor: «Bilimsel gerçeklere karşı tepkimizi, Doğu, Batı gibi coğrafya terimlerine göre» ayarlamamalıyız. Kaldı ki, diyalektik maddecilik de Batı'nın «inhisarı» değildir artık. Abidin'e göre, «yeni oluşuma batılılaşma diyemeyeceğiz. Çağdaşlaşma ya da *dialektik maddeci çağdaşlaşma aşaması* demek daha yerinde olacak». Çağımızın fârikasını öğrendiniz mi? Kelimeler yabancı, telâffuzları biraz güç ama ciddî bir gayretle niçin ezberliyemiyelim? Sonra tekrar bizim dilimiz konuşuluyor: «Batıya kızmak çocukça bir davranış. Kültür olayına ne coğrafya, ne sınıf yasakları konabilir. Nerde olursa olsun, hangi sınıftan gelirse gelsin, kültür, tıpkı bilim gibi, doğanın nesnel yasalarını yansıttığı ölçüde bizim için yararlıdır. Yararlı-zararlı ayırmasını yapabilmenin birinci şartı bilmektir.. Emperyalizm, yabancı kültürün toptan, hazmedilmeden, süzülmeden zorlanma siyâsetindedir. Ulusal kimliğimizi ezmeğe çalıştığı ölçüde her kültür emperyalisttir. Emperyalist tutuma karşı en iyi savunma, yönteme yöntemle, kitaba kitapla, olumsuz sanat eserine karşı olumlu sanat eseriyle karşı çıkmamızdır.. Yabancı aldatmacaları halk oyuna duyurmak, yabancı mitos'ları yıkmak da boynumuzun borcu olmalıdır.. Bütün düşünce ve felsefe akımlarını, materyalist okul kadar idealist okulu da bilmek zorundayız.»

Evet.. bu tezadlar cümbüşü bizi şaşırtmamalı; «zâviye-i felâsife»nin tanıdığı tek kanun dialektik'tir. Bu gurbetzede Jön Türkler için Aristo ihtiyar bir gericidir, mantık ölmüştür, yaşasın dialektik. Oysa dialektik gemi azıya alınca, belâhatla bedâhat, hakikatla hatâ mes'ud bir âhenk içinde kaynaşırlar. Jön Türklerin tek zaafı, bu «düzeysel» dialektiğe teslimiyetten ibâret te değil, hepsi garip bir korku içindedir, korkunun olduğu yerde dürüstlükten söz edilemez. Hakikatta düpedüz marksçıdırlar. Atatürkçü bir marksizm, yâni sulandırılmış, erkekliğini kaybetmiş, çekingen ve adını söylemeğe cesâret edemeyen bir marksizm. Ya bir gün yurda dönerlerse.

(Devamı var)

Sebil

İNCELEME

İBRET AYNASINDA ÇEHRELER

M.Ertuğrul Düzdağ

Dönmelerin Ağzından Dönmelik

— 1 —

1923 yılı Temmuz ayının dördüncü günü Lozan antlaşması imzalanmıştı. Anlaşma gereğince Yunanistan sınırları içinde kalan Türklerle, Türkiye'deki Rumlar da mübâdele edilecekti.

BİR DÖNMENİN TBMM'NE MÜRACAATI

Bu değiştirme sırasında, 1923 yılı sonunda, Dönmelerin «Karakaşlar» koluna mensup olan Rüşdü Bey, Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne bir yazı, bir «arîza» ile baş vurdu.

Mehmed Karakaşzâde Rüşdü Bey, bu arîzasında: «Mübâdele edilmesine karar verilenlerin Türkler olduğunu, hatta müslüman Arnavutların bile bu sebeple kabul edilmediklerini, fakat ne Türk ne de müslüman olan Selânik Dönmelerinin mübâdelede kabul edildiklerini ileri sürüyor» ve TBMM'ni ikaz ediyordu.

Rüşdü Beyin bu müracaatı o zamanın matbuatında «Dönmelik» meselesini, günün konusu hâline getirdi. Bu hususta çeşitli yazılar yazıldı.

Çıkan yazıların içinde en mühimleri, Karakaşzâde Rüşdü Bey'in «arîzası», yine onun «Vatan» gazetesinin kendisini itham etmesine karşılık verdiği cevap ve adı geçen gazetede çıkan yazılardır.

«Vatan» gazetesi Dönmeler tarafından çıkarılmakta idi. Sahibi ve başyazarı Ahmed Emin (Yalman) idi.

MÜHİM YAZILAR

«Dönmelerin Ağzından Dönmelik» başlığı altında birkaç hafta devam edecek olan bu seride, şu yazılara yer verilecektir

1. Karakaşzâde Rüşdü'nün «arîza»sı,

2. Vatan gazetesinin «Rüşdü Bey'i garazkârlık ve şahsî düşmanlıkla» itham eden yazısı,

3. Rüşdü Bey'in «Vatan» a ve bütün Selânik Dönmelerine cevabı,

4. Vatan'da «Tarihin Esrarengiz Bir Sahifesi» adıyla onbir gün süren ve Dönmeliğin kısaca tarihini ve gelişmesini anlatan tefrikadan bâzı mühim parçalar.

5. Birkaç ilâve ve notlar.

BİRİNCİ YAZI

1924 yılı Ocak ayı başında Mehmed Karakaşzâde Rüşdü Bey tarafından Büyük Millet Meclisi'ne verilen «Dönmeler» hakkındaki arîzanın, 4 Kânunusânî (Ocak) 1924 tarihli «Akşam» gazetesi tarafından neşr edilen hülâsası:

«Milli mefkûre denilen umûmî mevzuumuzu teşkil eden esasların en birincisi maddiyat ve mâneviyatı mütecânis olan sizlere, bu mukaddes yolda yardımcı olacak yol arkadaşlarınızın-ki millettir- dahi maddeten ve mânen mütecânis olmaları lâzım gelir.

«Bu asır milliyet asrıdır. Din, vicdânî bir mesele olduğu gibi herkesin rûhundaki akideyi ölçecek bir maddî ölçü olmadığından artık bu gibi gayri meri (geçersiz), muhayyel ve mevhum kuvvetlere itimat ederek teşrik-i mesâî (işbirliği) edilemediğindendir ki, maddiyat ve mâneviyatı eban an ced (ecdattan beri) malûm olan milli kitleler mesned ittihaz edilmiştir.

DİN-İ İSLÂMLA ALÂKALARI YOKTUR

«İşte her şeyden evvel tahkiki lâzım gelen mesele: İki üç asır evvel İspanya'nın Engizisyonundan kaçıp Türklerin cenâh-ı sehâbetine (koruyucu kanatlarına) iltica etmiş (sığınmış) ve bilâhare bir mes'ele-i siyâsiyye cürmüyle müttehem olan reislerinin telkinâtıyla sahte olarak İslâmiyet nam ve kisvesine bürünen Selânik Dönmeleri'dir. Üç kısımdan ibaret olan bu Dönmeler aslen ve ırken Yahudi olmakla beraber rûhen ve vicdânen dahi din-i İslâm'la bir alâkaları yoktur. Diğer Yahudiler gibi iki üç asırdan beri Türk ve İslâmlarla kat'iyyen ihtilât etmiyerek (kaynaşmayarak) kendi cemaatleriyle, âyin ve vicdan-ı husûsîleriyle ancemaatin yaşaya gelmişlerdir.

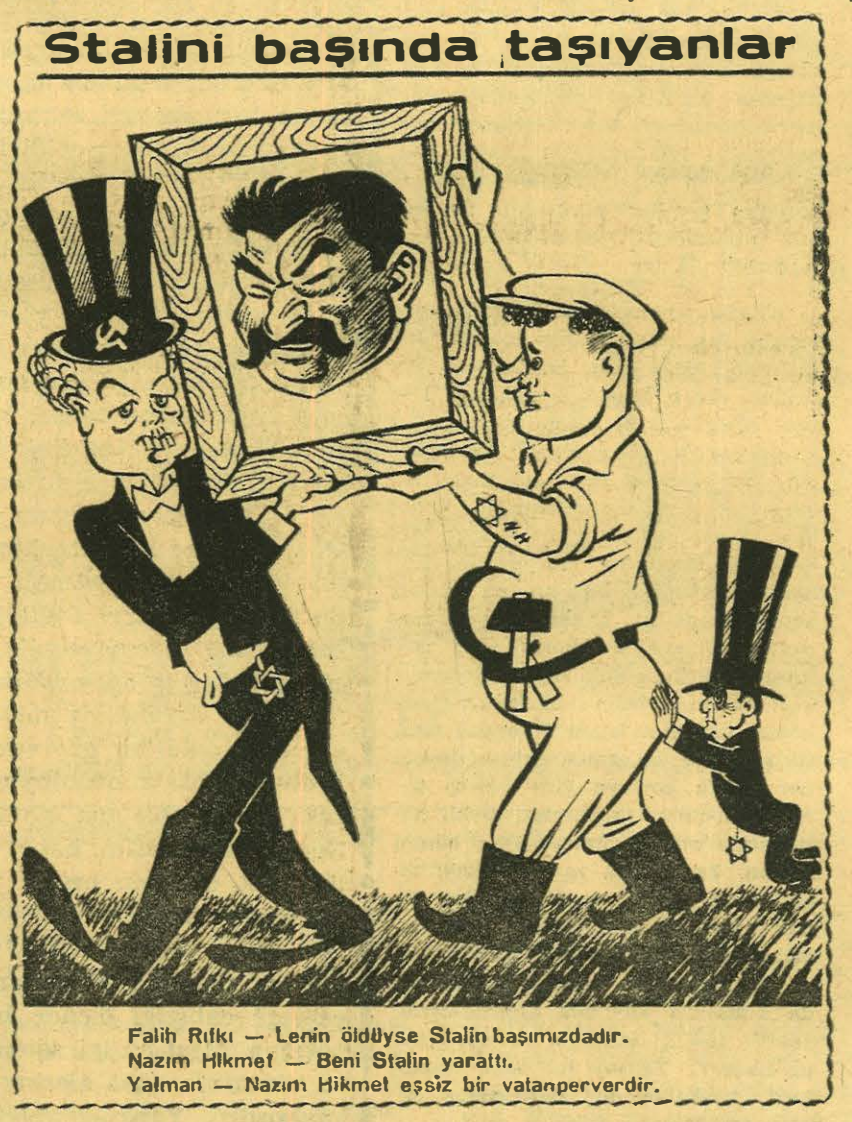

1953'te çıkan SEBİLÜRREŞAD mecmuasından A. Emin Yalman'ın Yahudi yıldızı ile karikatürü (sağdaki).

«Sabık Osmanlı hükümeti zamanında suret-i resmiye ve zâhirede İslâmiyet'i kabul ettiklerinden bunlar İslâm camiasına kayd edilmiş ve o suretle telâkki edilmiş oldukları-ndan, bunlar da zaman ve muhitin taassubundan korkarak mahal mahal, çeşit çeşit renk ve kıyafetlerde görünerek İslâmları aldata gelmişlerdir.

«Bin türlü riya ve sahte tavır ve kıyafetlerle büyük Türk kitlesi arasına sokularak pek çok servet kazanmışlar, memleketin büyük ticaret ve iktisat noktalarını elde edenrek mühim ve mühlik (tehlikeli) bir âmil olagelmişlerdir. Binaenaleyh Türkiye Büyük Millet Meclisi, milliyet esasatı üzerine çizmekte olduğu programında ve bahusus Makedonya'daki Türklerin mübâdelesini icrâ ettiği şu zamanda, artık bu Dönmeler meselesini de, kat'iyyen hal ve tasfiye ederek, milleti tereddüt ve şüpheden kurtarmak, içtimâi ve iktisâdi bünyeyi tehlikeden halâs ederek ıslah etmelidir.

NE TÜRKTÜRLER NE DE MÜSLÜMAN

«Hükümet mübâdeleyi Türklere hasr etmiştir. İslâm olan Arnavutları bile kabul etmiyor. Mevcut gayri Türkleri bile memleketin muhtelif mahallerine serpiyor, dağıtıyor. Bundan maksat Türklüğü maddeten ve mânen mütecânis bir şekle sokmaktır. Halbuki Dönmeler, Türk değildir! Çünkü tarihen müsbet olmakla beraber şimdiye kadar kendilerinden başka bir unsurla aşılamak için ne düşünüyorsunuz? Mübâdele edecek misiniz?»

İKİNCİ YAZI

Karakaşzâde Rüşdü Bey'in TBMM'ne verdiği arîza, önce Ankara'da çıkan «Anadoluda Yeni Gün» gazetesinde çıkmış, 4 Ocak tarihli «Akşam» gazetesi de yukarıya «Birinci Yazı» olarak aldığımız, hülâsasını yayınlamıştı.

Aynı gün çıkan «Vatan» gazetesi ise Rüşdü Bey'in sözlerinin tesirini azaltmak için, onun şahsi bir garaz sebebi ile bu arîzayı yazdığını bildiriyordu. Bu hususu «Rüşdü Bey'in hısım ve akrabasından» öğrenmişti. Yine «Vatan»a göre: «Dönmeler zümresi» eskiden mevcut imiş ise de artık Türklerle birleşmiş ve kaynaşmışlardı...

Fakat Dönmeler tarafından çıkarıldığı malûm olan «Vatan», «Dördüncü Yazı» olarak bazı kısımlarını derc edeceğimiz tefrikada daha mutedil ve durumu kabul edici olacaktır.

Ayrıca «Vatan» ın eski Sabatay Sevi inancını her iki yazıda da «hurâfe» olarak zikr etmesi ve şiddetle tenkidi dikkati çekmektedir. İleride görüleceği gibi Dönmelerin bir kısmı zamanla «inanç» kısmını terk etmişlerdir.

«Vatan»ın yazısı aynen aşağıdadır:

VATAN GAZETESİNİN TETKİKATI

«Yeni Gün» refikimiz «Mehmed Karakaşzâde Rüşdü» imzasıyla Millet Meclisi'ne verilen bir arîzayı neşr ediyor. Arîza sahibi ikibuçuk asır evvel müslüman olan ve Selânik'te yerleşen bir nüfus kitlesinden bahs ediyor, bunların hâlis Türk ve müslüman olmadığını, Makedonya ahalisi mübâdele edilirken bu cihetin nazar-ı dikkate alınması ve Selânik'te «Dönmelik» denilen meselenin katiyyen tasfiye edilmesini hararetli bir lisanla tavsiyede bulunuyor.

Rüşdü Bey'in hısım ve akrabası arasında bu teşebbüsün sâiki hakkında tetkikatta bulunduk. Şu izahatı aldık:

Rüşdü Karakaş Bey Berlin'de iken zevcesi vefat etmişti. O zamandan beri âsab itibariyle çok sarsılmıştı. Bir müddet sonra yeniden evlenmiş, yeni zevcesiyle geçinememiş, nafaka yüzünden şiddetli ihtilâflar ve münâferetler husûle gelerek iş mahkemeye düşmüştür. Mahkemede Rüşdü Bey «Bunlar Dönme'dir» diyerek mukabil tarafa şiddetli hücumlarda bulunmuşsa da mahkeme bunu nazar-ı dikkate almamıştı. Rüşdü Bey'in asabiyeti bundan sonra artmış, mağazasını oğullarına terk ederek işden çekilmiş, bütün akrabasıyla kat'-ı münâsebet eylemiş ve hep intikamdan bahs etmeye başlamıştır. Bu sâikle bir iki hafta evvel Ankara'ya giderek Millet Meclisi'ne gazetecilerin neşr ettiği arîzayı vermiş ve kendi telâkkisince bu suretle intikamını almıştır.»

(Devamı var)

Millî Gazete OKUYUNUZ!

BİLDERBERG GROUP'UN İçyüzü

Yeseviîzâde

— 6 —

Yahûdici Cephenin Sosyâl-Demokrasi kanadının en esâslı sözcüsü «Milliyet» te şöyle yazıyordu:

«Bilderberg Konferansı, dün Çeşme'deki Altın Yunus Oteli'nde, yüze yakın ünlü devlet adamı, diplomat, milyarder iş adamı, yazar ve aydının katılmasıyle, kapalı kapıların ardında ve çok sıkı güvenlik tedbirleri altında başlamışdır.» («Milliyet», 26/4/1975, s. 1.)

Evet, işte bu husûsa dikkat! Devletler, çoktan beri, resmi parlemantolarda veyâ hükûmetler vâsıtasıyle değil, bu kulislerde idâre ediliyor; Dünyâ'nın gidişâtı buralarda tâyin ediliyor. Resmî teşekküller, müesseseler, çoğu kere göstermelik olmaktan öteye gitmiyor. Burada, meşhûr Disraeli (1804-1881)'nin sözünü hatırlamamak kabil mi?

«Dünyâ, nazar-ı dikkatlerini perde-arkalarına atfetmiyenlerin zannettiklerinden tamâmen başka şahıslarca idâre ediliyor.»

Aynı ürpertici gerçeği bir başka Yahûdi, Emil RATHENAU (1838-1915)'de şöyle ifâde eder:

«Birbirlerini tanıyan ve halefl erini kendi etrâflarından seçen üç yüz kişi, Avrupa kıt'asının mukadderâtını tâyin etmektedir.»

Bu sözler, Bilderberg Group'un rûhunu ne veciz şekilde ifâde ediyor!

Toplantıda ele alınan mes'elelere gelince, bunların bir kısmını Prens Bernhard bizzat şöyle açıklamışdır:

«Gündemin birinci konusu enflâsyondur. Enflâsyonun ülkeler üzerindeki ekonomik ve politik durumlarını ele alacağız. İkinci konu da, uluslararası politik gelişmelerdir. Güncel olan Arab-İsrail sorununun çözümü ve bu sorunun NATO ülkelerine yansımasının genel hatları ile Doğu-Batı ilişikleridir.» («Son Havâdis», 26/4/1975, s. 7.)

«Günaydın» ise aynı mevzûda şunları kaydetmiş:

«Bugün Altın Yunus Oteli'nde çalışmalara başlıyacak olan Bilderberg toplantısında, Bilderberg'in Sekreteryası niteliğinde çalışan uluslararası bir hey'et, Kıbrıs sorunu ve Türk-Yunan uyuşmazlığı ve bunun NATO üzerindeki etkileri, Arab-İsrail uyuşmazlığı ve Dünyâ enflâsyonu üzerinde hazırladıkları raporları sunacak; ancak, çalışmaların önemli bir bölümü bu sorunlar üzerinde toplantıya katılanlar arasındaki sohbetlerden oluşacaktır.» («Günaydın-Haber», 25/4/1975, s. 1.)

Şâyân-ı dikkat bir husûs da, bütün Yahûdici muhitlerin, Bilderberglileri açık-örtülü övmeleridir. «Son Havâdis»den «Hürriyet», «Günaydın», «Ekspres», «Yeni Asır»dan geçerek «Milliyet»e, «Cumhûriyet» e uzanan bir takım mâhûd matbûâtın Bilderberglileri hakîkaten sevimli gösterme gayretleri, üzerinde düşünülecek bir husustur. Bilderberg'den bir «Magazin haberi» olarak bahsetmek ise, en azından efkâr-ı umûmiyeyle alay etmekdir. Efkâr-ı umûmiyeyi ters istikamette teşekkül ettirerek yanıltanların sıfatlarını, burada ayrıca tasrih etmiye lüzûm görmüyoruz!

Toplantıda Dünyâyı ve kavmimizin istikbâlini yakından alâkadar eden ve söylenenden öte daha pek çok husûsa temâs edildiği muhakkaktır. Prens Benhard'ın beyânâtına nazaran: «Bu toplantının Türkiye'de olması, Türk dostlarımız tarafından iki yıl önce istenmişdi. Zâten toplantıların yapılacağı yer, iki yıl önceden belirlenir.» («Son Havâdis», 26/4/1975, s. 7.) Toplantıya böylece resmî veyâ önde gelen birçok şahsiyetin iştirâki, alınan geniş emniyet tedbirleri, resmî şahsiyetlerce uzun hazırlıklar, v.s. ona, hakikaten resmî br hüviyet kazandırmakta yâhûd hiç olmazsa resmî himâye gördüğüne delâlet etmektedir. Bu nasıl olur! Kavmin istikbâlini, kapalı kapı ardlarında, perde arkalarında çeşitli beynelakvam şahsiyetlerce, «Gizli-Kuvvet» temsilcilerince münâkaşa edilmesi, kavmi irâde hiçe sayılarak gizli karârlar alınması, ne demekdir! Nasıl halkın irâdesiyle böylesine acı acı alay edilebilir! Bu ağır suç, böylesine sessizce, hiçbir ciddi aksülâmel görmemeksizin nasıl işlenebilmişdir! Doğrusu hayret! İbret!

Bilderberg toplantısında ele alınan mühim milli mes'elelerimizden birisi de, Kıbrıs Dâvâmızdır. Burada tebârüz eden fikrin, «Müstâkil Kıbrıs» Yahûdi müddeâsı olduğunu tahmin zor değil! (« 1974 Kıbrıs Harbi'nin Perde-Arkası» adlı henüz neşredilmemiş kitabımızda bunun niçin böyle olduğunu izâh ettik ve «Kıbrıs'ın Hakkaniyetli ve Emniyetli Taksimi» milli müddeâmızı ortaya koyduk.) Bu bâbda «Cumhûriyet»in yazdıkları:

«Bilderberg Konferansı kulisine göre, Demirel-Karamanlis buluşması için engel kalmadı.

(...)

«Bilderberg Konferansının gayr-i resmi gündeminin birinci maddesinde Kıbrıs sorunu yer alıyordu.

(...)

«(25 Nisan günü) Akşam, Çeşme Oteline gelen ECEVİT, gazetecilerle kısa bir sohbetten sonra, Altın Yunus tâtil köyünde gelişmeleri izlemekte olan Hasan IŞIK'la temâs kurup bilgi aldı. Daha sonra da Otelin üçüncü katındaki odasında Kıbrıs'a ilişkin olarak Konferansda yapacağı konuşma üzerinde son rütuşları yaptı...

«(26 Nisan günü) Sabah da, CHP lideri, Bilderberg konferansında, İngilizce olarak Kıbrıs sorununu uzun uzun anlatı. Barış harekâtına niçin gerek duyulduğunu sergiledi.» (Hasan Cemal, «Cumhûriyet», 27/4/1975, s. 9.)

Yine aynı mahreçten:

«Çeşme'deki Altın Yunus tâtil köyünde yapılan Bilderberg toplantısı, özellikle Türk-Yunan ilişkileri ve Kıbrıs sorunu konularında yoğun kulis çalışmalarına sahne olmuşdur. Batının sayılı iş ve devlet adamlarının hazır bulunduğu toplantıların içeriği konusunda basına haber sızmaması için özel bir özen gösterilmişdir. Ancak, yine de öğrenildiğine göre, Türk-Yunan ilişkilerini tam bir çıkmaza sokan Kıbrıs ve Ege sorunlarının NATO topluluğu içinde çözümlenmesi görüşü, üyelerin çoğunluğu tarafından savunulmuşdur. Bu arada, toplantıda Demirel iktidârını temsil eden kişiler, Ankara ile yaptıkları sürekli temâslar sonunda, Luns'un bu sorunların çözümü konusunda 'aktif' rol oynamasının, Demirel hükûmeti tarafından olumlu karşılanılacağını ilgililere iletmişlerdir.» («Cumhûriyet», 28/4/1975, s. 9.)

Mes'eleler toplantıda böylece müzâkere edilip hemen arkasından alınan karârların tatbikine geçiliyordu. «Ekspres» gazetesi buna şöyle işâret eder:

(Devamı var).

TUĞRA

MUSTAFA YAZGAN

KALEM ve KELÂM.

Kalemin aslî vazifesi vardır. Kelâm'ın aslî vazifesi gibi... «Kalem» de, «Kelâm» da kendi gücünü TEVHİD mihrakından almakla gerçek değerine kavuşur.

Allah inancı ile berraklaştıkça «Kalem» ilâhî bir havaya ve te'sire bürünür. Allah fikri ile arındıkça «Kelâm» özleşir.

«Kalem» beyaz satıhları üstünde ferdin, cemiyetin ve cemiyetlerin kader mimarîsini çizer. Düşünceler, hayâller, teklifler, fikir ve inançlar «Kalem» ile şifrelenir. İnsan, TEVHİD mihrakından ışık ve güç almış «Kalem»i in şifresini çözdükçe, hakikat iklimine doğru çekilen rûhu ve rûhuna tâbi maddesi inkılâba uğrar. En soylu ve gerçek inkılâba...

«Kelâm» da melek letâfetindeki havayı, ummana atılmış bir madde gibi titrettikçe, bu dalgalar içinde bir insan, bir cemiyet, bir dünya şekillenir. Sigara dumanı gibi mânâsız bir akış içinde boşlukta uçan insan, cemiyet ve dünya «Kelâm»ın hikmetli nefesi ile aslî şeklini bulmağa başlar. «Kelâm» da gerçek inkılâbın habercisidir.

Cemiyet, «mide» ye benzer. «Kalem» e ve «Kelâm» a acıkır. Acıktığını ölçülü vermezseniz, tıka basa dolmuş işkembe gibi, bir anda fesada uğrar.

Bugün dünya, İslâm âlemi ve Türkiye, işte böyle bir fesat illeti ile kıvranıyor. Tarihin içinden gelen bir açlıkla, gerçek «Kalem» e ve özlü «Kelâm» a acıkmış olan insanlık, «Kalem»in ve «Kelâm» ın aslî vazifesini unutmuş gibi. Bir «Kalem» ve «Kelâm» enflâsyonu dünyayı, İslâm ülkelerini ve Türkiye'yi sarmış. Fikirsizlik terazide ağır basıyor. İnançsızlık «Kalem» in ucunu, «Kelâm» ın gücünü kemiriyor. Fesada uğramış mide gibi insanlık, bir fesat çemberi içinde bunalıyor.

İnsanlığın düşmanları «Kalem»i ve «Kelâm»ı öldürdüler. İslâm'ın düşmanları «Kalem» in ve «Kelâm» ın yolunu kestiler. Türkiye'yi bir zırıltı makinası istilâ etti.

Hergün gazetelere bir göz atınız. Bilhasa fikir yazıları sütunlarını sabırla okumağa gayret ediniz. Yazılardan başınızı kaldırdığınız zaman beyninizin, keçiboynuzu çiğneyen ağzınız kadar bile tatlanmadığını hissedeceksiniz. Kızıl komünistin'den, mason şeytanına kadar, idraksiz müslümanından, menfaatperest şaklabanına kadar, partici tahrikçiden, cinsî sapığına, umumhane bekçisine kadar tip tip, boy boy «Kalem» ve «Kelâm» kaatilleri ile karşılaşırsınız. Renkli, ofset baskılar içinde o resimler, o netleştirilmiş fotoğraflar, ülkenin «Basım sanayii» sâhâsında (bize göre) dev (!) adımlar diye yuttturulmağa çalışılırken, bu resimlerin gazete sütunlarından gerçek fikirleri, mücerred düşünceyi, inanç ve ilim yüklü yazları nasıl kovduğuna kimse dikkat etmiyor.

«Kalem» kırılıyor, «Kelâm» susuyor.

Gazetelere hergün, mecmualara haftada, onbeş günde, ayda bir, kitaplara her an, sarfedilen paralar, kâğıtlar, mürekkepler, metaller,işgücü ve emek «Kalem» in boşluğunda, «Kelâm» ın bolluğunda boşa gidiyor. İftiralar, ithamlar, yalanlar, dedikodular, böbürlenmeler, övmeler, sövmeler, ard niyetler, süflî yatırımlar ve siyâsetler Müslüman Türk Milletini (İslâm) ve (Türk) asâletinden gitikçe uzaklaştırıyor, millî karakterimizi yok ediyor. Dinî vecdimizi gittikçe sahtekârlaştırıyor. Beynimiz fikir yazılarına tahammül edemez hâle doğru gidiyor. Sinema heyecanı ve ucuzculuğu, mektepte, evde, otobüste, trende, kahvede, işyerinde, hülâsa günlük hayatın her safhasında, foto — roman'lar ve televizyon ile içimize girmiş ve düşünce hayatımızı mahvetmeğe başlamıştır.

Küfrün «Mânevî Sömürgecilik» silâhı şahdamarımıza dayanmıştır. Hergün biraz daha Hristiyan — Batı'nın duygu, düşünce, davranış kalıplarına bürünüyoruz. Bir şuur sarhoşluğu içinde başımız dönüyor. Sarhoş'un abuk sabuk konuşması neyse, günümüzün «Kalem» ve «Kelâm» enflâsyonu içindeki tutarsız gürültüleri de o'dur.

«Kalem» ve «Kelâm» aslî vazifesine, ulvî hedefine gerçek değerine kavuşuncaya kadar bu felâket devam edecektir. Beynimizi kemirecek, düşünce hayatımızı cüceleştirecek ve bizi düşüncesini yitirmiş bir sürü hâline koymak için milyarlar harcayan küfrün sultâsı altında ezecektir bu felâket...

«Kalem» ve «Kelâm» a sahip çıkmalıyız.

«Kalem» imizi ve «Kelâm» ımızı bir cihad vecdi içinde diriltmeliyiz. Buna, kayıtsız şartsız mecburuz.

Sebil

AKTÜALİTE

YARIM TAM VE TAM YARIMLAR

Amerikalı Jim bir «yarım adam» dır. 1968'de Vietnam'da savaşırken bir mayına basmış. Bir gözü, sol eli ve iki bacağı yok olmuş...

Buna kendisi «kaza» diyor. Kaza'dan bir sene sonra ata binmeye ve «tam» bir adam gibi çiftliğini idare etmeye başlamış.

Herkes: «Onun kadar hareketli ve hayat dolu adam görmedik» diyor.

Kendisi: «Ben kendimi sakat olarak kabul etmiyorum... Sakatlık insanın kafasına yerleşen bir vehimdir. Ben yaşıyorum ve mes'udum» demekte.

Bu hâlinde iken, kendisiyle röportaj yapmaya gelen bir kızı da kendisine bağlamayı bilmiş, şimdi evliler.

Amerikalı Jim, görünüşte yarım, fakat aslında tam tamına bir adamdır. Miskin, âtıl ve bâtıl tam (!) lar bu yarım adamdan utanmalı değil mi?

CHP VE 1 MAYIS

CHP Grup Başkanvekili Ali Nejat Ölçen, Meclis'te yaptığı konuşmada 1 Mayıs'la ilgili olarak şunları söylemiştir:

«... 1 Mayıs'ın bayram olmasını övünçle kabul ediyoruz. Bize göre 1 Mayıs, barış günüdür. 1 Mayıs, emeğin bayramıdır. Biz yılın 365 gününü emeğin değeri bakımından 1 Mayıs ilân edeceğiz. Siz sermayeyi savunmak için bir tek gün bile bulamıyacaksınız.»

Yine CHP Kars milletvekili de şöyle konuşmuştur:

«Bunların hesabını soracağımız günler geliyor. Gericiler için, yobazlar için, faşistler için, sahte milliyetçiler için mevsim çoktan doldu. 31 Martlar 12 Martlar geride kaldı. Gelecek günler 1 Mayıslarla başlıyor.»

Yine CHP İstanbul milletvekili ve Genel-İş Sendikası başkanı Abdullah Baştürk, CHP Aydın milletvekili Şükrü Koç ve İzmir'in CHP'li belediye reisi İhsan Alyanak da hep birlikte Moskova'ya gittiler. Orada 1 Mayıs şenliğini görecek, sonra da on gün Rusya'da dolaşacaklarmış.

Eskiden beri «Bâbıâli'nin Pravdası» diye meşhur olan «Cumhuriyet» gazetesi, artık sık sık Moskova'nın «Pravda» sından tercümeler yayınlıyor

—oOo—

VAH DEDE VAH!

İnsan bu yaşa gelip torun torba sahibi olur da, bir sürü işsiz güçsüz haytanın alayları arasında, öyle şallak mallak dört nala koşar mı, ha koşar mı?

EVLENMEK LÂZIM

220 Tıp talebesi diploma almış, doktor olmuşlar. Bunların arasından bir genç hanımı tebrik eden başörtülü annesi şöyle demiş:

«Yetiştirdik, bu günleri görmek kısmet oldu. İnşaallah evliliğine de yetişirim.»

Başka bir haber:

Ege Ziraat Fakültesi son sınıfından bir kız, evlenmek için gazeteye ilân vermiş... Kendisini «pilot binbaşı» diye tanıtan bir dolandırıcı, kızı İstanbul'a «hemen evlenelim» diye çağırmış... Beşbin lirasını almış, bir eve kapatıp ona buna satmaya kalkmış... Şikâyet edilmiş, iş anlaşılmış, yakalanmış, kız kurtulmuş...

Meydana çıkmayan vak'alarda ne zavallılar yandı ve yanıyor.

Tecrübeli büyüklerin gençleri evlendirmelerine «görücü usûlü» diye hakaretle bakanlar; mecbur kalan bir kızın kendi kendine koca aramasındaki dehşeti acaba duyarlar mı?

Kız veya erkek, herkes vakti gelince gecikmeden evlenmeli, evlendirilmelidir. «Güzel yarışmacı» gibi aklı bir karış havada gezenler de dahil...

Liseli Handan Vak'ası

Cibali Kız Lisesi öğrencisi, onbeş yaşındaki Handan Otak, evinde bıçaklanarak öldürülmüştü. Hadise hakkında ilk iki hafta içinde çok şeyler yazıldı. Öldürülenin liseli bir genç kız oluşu, cinayetin işleniş şekli, katilin bulunamaması, basının ve halkın alâkasını çekti; heyecan uyandırdı. Fakat aradan on gün geçince - samimiyet, sevgi ve şefkatten mahrum bütün alâkalar gibi - bu vak'adan da ilgiler kesildi, bahsedilmez oldu.

Biz bu cinâyetin, cemiyetimizi ve ahlâkımızı ilgilendiren çok derin yaraları ortaya koymak, teşhis ve tedâvi etmek için bir vesile olacağını - zayıf da olsa - ummuş ve beklemiştik.

Öyle olmadı. «Acaba katil kim?» den öteye bir alâka uyanmadı... Ve başıboş cemiyetimiz, yeni cinayetlere doğru yuvarlanmaya devam edip gitti.

Biz bu meselede dikkatimizi çeken noktaları tesbit ettik, arz ediyoruz. Herhalde üzerlerinde düşünmekte fayda vardır ve buna mecburuz.

Haberler ve notlar:

1. Handan 16 Nisan'da öldürüldü. Üzerinde kırk kadar bıçak yarası vardı. Ceset çıplaktı ve ebeveyninin yatağı üzerinde bulunuyordu.

2. 16 Nisan tarihli gazeteler haberi verdiler. Günaydın gazetesi, çıplak ve bıçak yaraları ile dolu cesedin fotoğrafını renkli olarak ve yarım sayfa büyüklüğünde, birinci sayfasına bastı.

3. Cinayet sırasında evde kimse yoktu. Handan katile kapıyı kendisi açmıştı.

4. Cinayeti, kim olduğu meçhul birisi telefonla polise haber verdi.

5. Annesi: «Handan'ı taşra şiveli biri telefonla tehdit ediyordu» dedi.

6. Öğretmenleri: «Handan her yönü ile terbiyeli ve çalışkan bir kızdı» dediler.

7. Arkadaşları, Handan'ın Nejat isminde liseli bir sevgilisi olduğunu söylediler. Ayrıca bir başka liseli erkek arkadaşı da sorguya çekildi.

8. Handan'ın şiirler yazan, romantik, sessiz, sâkin, kendi hâlinde olduğu söylendi.

9. Hürriyet gazetesi: «Muayyen günlerdeki hastalığı olan genç kızın, tecâvüze uğrayıp uğramadığının» adli tıpta anlaşılacağını yazdı. Netice: Tecâvüze uğramamış.

10. Genç kızın katile kapıyı açtığı ve birlikte yatak odasına girdikleri, burada boğuşma olduğu, tesbit edildi.

11. Mutfakta buzdolabı üzerinde iki ayrı cins kan lekesi bulundu.

12. Handan'ın annesi Sevinç Otak: «Kızımın ırzına geçilmemiştir. Keşke kendisini o caniye teslim etseydi de ruhunu teslim etmeseydi» dedi.

13. Annesi: «Kızımı Murat marka otomobilli bir genç takip ediyordu» dedi.

14. «Yapılan soruşturmalarda liseli Handan Otak'ın çok güzel olduğu için etrafında pek çok gencin dolaştığı... ona yaklaşmak istediği tesbit edildi. Bu arada Hayri adında bir gencin de genç kızı bir doğum günü partisi çıkışında elinde bıçakla kovaladığı öğrenildi.»

15. Ablası Çiğdem Otak: «Özellikle şüphelendiğim biri yoktur. Kardeşim de bana kendi özel hayatından bahsetmezdi» dedi.

16. Bir genç de: «Handan'ın üç ay önce bir arkadaşlarının doğum günü partisine geldiğini, erkek arkadaşları ile rahatça eğlendiğini, mutaassıp bir kişiliği olmadığını» söyledi.

17. Handan'ın bir arkadaşı: Nejat'la evleneceklerdi... Acaba aralarına kim girmiş olabilir?» dedi.

18. Hürriyet gazetesi 20 Nisan'da, Handan'ın «Şiir Defteri»nden nakiller yaptı. Sevgisinden sevgilisinden bahseden ve «edebi» olmaya özenen bir yazı neşretti.

19. Hürriyet'in zikri geçen yazısından: «Bu günlerden sonra büyük aşkı Nejat ile tatlı günler geçirmişti. Arkadaşlarının doğum günlerine gitmiş çılgınca eğlenmişti... Çevresinde tanımadığı erkekler dolaşmaya başlamıştı. Evine kadar takip ediyorlar, sonra sır olup gidiyorlardı. Geceleri telefonlar geliyordu. Bunlar onun paniğe kapılmasına sebep olmuştu.»

20. Vak'a günü, Handan'ın eve gitmekte acele ettiği, birisini beklediği anlaşıldı.

21. Babası, annesi, veya ablası her an gelebilir iken, onların görmelerinden çekinmeden, Handan'ın eve aldığı kim olabilirdi?

22. Bir kuyumcu Handan'ın fotoğrafını tanıdı ve şöyle ifâde verdi: «Bu kız onbeş gün önce uzun boylu bir gençle geldi. Üzerine «Handan» yazılmak üzere bir bilezik beğendiler, 100 lira kaparo verdiler. Fakat bileziği gelip alan olmadı. Handan, arkadaşının yanında mutlu görünüyordu.

23. 20 Nisan'da Bakırköy'de bir kahvede, meçhul bir gencin ağlıyarak şöyle dediği ihbar edildi:

«Ah yok mu o annesi. Hep onun hatasıdır. Bütün eve hükmetmek isterdi Babası ise hiç bir şeye karışmaz nemelazımcının ta kendisiydi...»

24. Handan'ın küçük fotoğraf makinesindeki filmin alındığı tesbit edildi. Makinedeki fotoğraflardan birisi de, Handan bir Mustang otomobilin direksiyonunda otururken çekilmiş imiş.

25. Beşinci günün sonunda, katilin hüviyeti için tesbit edilen ihtimallerden biri de şu idi: «Katil annenin de tanıdığı bir erkek olabilir.»

26. Polis - nerede bulunduğu açıklanmayan - bir kanlı kadın gömleğini Otak ailesine göstterdi. Gömleği tanımadılar.

27. Katilin vak'a yerindeki makyaj kremi «Fon dö ten» i kullandığı anlaşıldı.

28. Handan'a ölümünden bir hafta evvel, zengin bir işadamı tarafından deri ceket ve altın yüzük hediye edildiği tesbit edildi.

29. Polis, diğer zanlılar arasında, «Sokak Çocuğu Ali» adıyla tanınan ve Sevinç Otak tarafından eskiden himaye altına alınmış olan bir saz şairini de kısa bir müddet nezarete aldı ve bıraktı.

30. Handan'a ceket ve yüzük hediye eden zengin işadamı ile Şubat ayında, Handan ve annesinin iki haftalık bir Almanya gezisine çıktıkları açıklandı.

31. Bu işadamını Otak ailesine tanıştıran Handan'ın ablası Çiğdem imiş.

32. Polis, cinayeti işleyenin bir kadın olabileceği ihtimali üzerinde de duruyor.

33. 25 Nisan tarihli Hürriyet'in verdiği haberden:

«Bu arada detektifler, Handan'ın annesi Sevinç Otak'ın ifadesini almaya devam ediyorlar. Her gün, bazen günde iki defa genç anne ile konuşuyorlar. Annenin bazı ifadeleri çelişkili oluyor. Bu çelişkiler ve bazı yanlışlıkları annenin üzüntülü olmasına da bağlanıyor. Fakat bazı ihbarlar, annenin daha fazla bilgi sahibi olduğu yolunda. Bu sebeple polisler sık sık Sevinç Otak'ın ifadesini almak zorunda kalıyorlar. Handan'ın annesi, polisten habersiz herhangi bir yere gidemiyor.»

34. Bütün bu olanlar sırasında Handan'ın babasının ağzından tek kelime nakl edilmedi. Kendisinin sadece üzgün ve süzgün fotoğrafları çıktı.

35. Handan'ın cenaze namazı Fatih Camiinde kılındı. Bu vak'anın gazetelere aksettiği on günlük müddet içinde, ölenin ve ailesinin «müslüman» olduklarına dair tek alâmet, bu cenaze namazının haberi oldu.

36. Zamammızdaki aileler, genç kızlar ve ahlâk anlayışımızın son durumu hakkında, düşündürücü son notumuz ise yukarıya aldığımız fotoğraf olacaktır. Erkek arkadaşlarıyla sarmaş dolaş oturan kızlardan soldaki maktûle Handan, öteki ablasıdır.

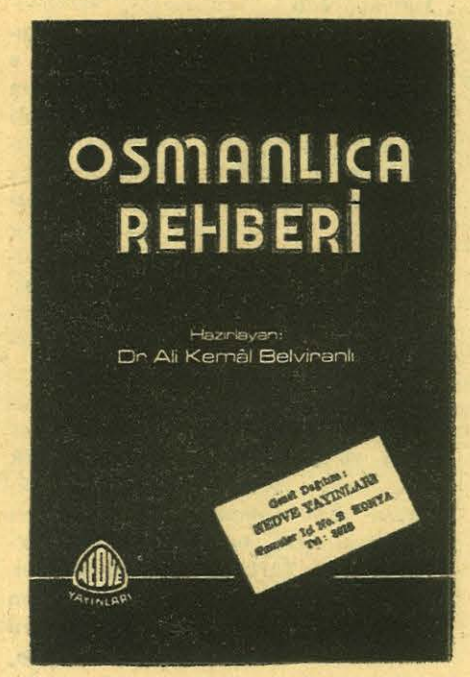

Paskalya dolayısı ile Papa, oniki «Papaz Okulu» talebesinin ayaklarını yıkamış ve öpmüştür. Bu dinî merasimi TV de milyonlarca insan seyretmiştir.

—oOo—

KERVANDAKİ ŞEHİTLER

27 Mayıs sonrasının İstanbul askeri vâlisi, tesettür düşmanlığı ile maruf Refik Tulga, şimdi bir emekli orgeneral olarak «sivil saldırı» da yerini almış, antifaşist, solcu ve de çok ilerici güçlerin yanında keskin kalemiyle mevzilenmiştir.

İşte «Cumhuriyet» te çıkan «İçimizdeki Savaş» yazısının başından birkaç cümle:

«Türkiye'de kapitalizmin getirdiği faşizm ile ilerici güçler arasındaki meydan savaşı, üniversitelerimizin anfileri, koridorları ve büyük kentlerin sokak ve meydanlarında verilmektedir. Gençlik yurt için tehlikelerle dolu bir yönde korkunç bir şekilde ikiye bölünür duruma düşürülmüştür. Şehitler kervanı zaman ilerledikçe büyümekte, sönen körpe beden ve dimağların aileleri kadar, yurtsever topluluklar da bundan yas ve acı duymaktadırlar...»

«GÜZEL YARIŞMACI»

TV de «Bir Erkek Bir Kadın» programında bir genç bayan, bakınız ne demiş:

«Ülkemizde kadın- erkek eşitliği asla yoktur. Ama bir gün mutlaka olacaktır. Kadınlara seks aracı olarak bakılıyor. Oysa bu çok yanlıştır.»

«Eşitlik» bahsi uzundur. Yalnız biz de «bir gün mutlaka olacaktır» zannediyoruz. Erkekler gitgide kadınlaştığına göre... «Apartman» ayakkabılar, uzun saçlar, matruş suratlar, ilkokuldan beri kız arkadaşlarla konuşa konuşa «öyleleşmiş» el, kol, saç, kalça hareketleri, inciboncuk, tasma-yular falan filân.. Neticede aklının ve cinsinin yarısını kaybeden her erkek elbette kadınlara eşit olacak...

Fakat bahsetmek istediğimiz «eşitlik» değil, «seks araçlığı» meselesidir.

Bugün sokaktaki iffetli edepli kadınlara kimsenin, genç bayanın dediği biçimde baktığı yoktur. Kendisine «o biçim» bakılmasını istemeyen kadın, baktırmaz. Baktıracak gibi giyinmez, salınmaz, bakınmaz, kırıtmaz, konuşmaz.

Misal mi? İşte bu haberi resimli olarak veren gazetenin üslûbu!'

Haberin başında bu genç bayanın çehresinin bir karış eninde boyunda renkli fotoğrafı... Saçlar dökülmüş, kaşlar alınmış, dudaklar yanaklar boyalı, gerdan açık...

Genç bayan bu resmi ile kendisini «şefkat, merhamet, iffet veya adâlet ve hürriyet, belki de uhuvvet, musâvat... her neyse» acaba neyin «aracı» olarak görüyor.

Haber metnine bakıyoruz. Yazan efendi, bayanı ne «aracı» olarak görmüş olmalı ki, dört yerde «güzel» olduğunu üzerine basa basa belirtiyor... Altta erkek yarışmacının da resmi var, ama ne «güzel» ne de «yakışıklı» denmiş, altındaki yazıda. Üstelik bayanın resminin sekizde biri kadar. İşte eşitsizlik!

Bu meseleler öyle câhil çocukların televizyon sahnelerinde halledecekleri hokkabaz oyunları değildir.

Hanım hanımcık oturup, çeyiz hazırlayın, yarın kocanız olacak zâtın yemeğini, çamaşırını, söküğünü dikiğini elâleme bırakmamak için şimdiden öğrenin, zavallı anneciğinize de gelin oluncaya kadar biraz yardımınız dokunsun...

Hem üzülmeyin artık size kim o gözle bakabilir? Sizler ki «anarşi aracı» olarak o adamların gözünü patlatı verirsiniz. Köfteci kızlar çetesi gibi...

Kamboçya'ya hâkim olan komünistler, teğmen ve yukarı rütbedeki subayları, mermi israfı olmasın diye, naylon torba içinde boğarak öldürüyorlar.

—oOo—

BEKÂRLAR

Türkiye'de 14 milyon evli, 5 milyon bekâr varmış. Ayrıca karısı ölen 225 bin erkek de yalnız yaşıyorlarmış.

Evlenme yaşına geldiği halde, keyfi sebeplerle evlenmeyen bir erkek, cemiyet için zararlı ve tehlikeli bir unsurdur.

Evlenmek istediği halde çeşitli sebeplerle veya lüzumsuz ve mânâsız âdetler ve masraflar yüzünden evlenemeyenlere acınır...

Fakat imkânları olduğu halde, sırf gayri meşru yollarla, aklı kıt genç kızları baştan çıkararak veya düşmüş zavallı kadınlardan istifâde yolu ile zinâ ederek, gönül (!) eğlendirmek (!) için bekâr kalanlar, vatan ve millet hâini mikroplardır.

Bunlara kanunlarla baskı yapılmalı, iş verilmemeli ve büyük vergiler konmalıdır.

SÜSLÜ HAYVANLAR

Ankara'da bir «Süs Hayvanları Kliniği» açılmış. Burada, bu hayvancıkların «manikür, pedikür, saç tuvaleti, masaj, kilo ölçme, perhiz vs.» işleri yapılıyormuş.

Geçen sayımızda «Aylık makyaj masrafı asgari altıyüz liradan başlayan kadınlar»ın haberini vermiştik. Bu köpekler de dişi mi bilmeyiz. Ama bu çeşit evlerin erkeklerinin böyle süslü dişilere nasıl para yetiştirebildiği merak edilecek şeydir.

2'ci Sayısı Çıktı

Büyük

GAZETE

Sahibi :

Mehmed Şevket Eygi

●

Haftalık Müstakil Gazete

●

16 sahife - 250 krş.

●

Adres: Salkımsöğüt sok. No. 18 — Cağaloğlu

İSTANBUL

ZEKÂT

İKTİSÂDİ MESELELERİN HALLİ

Yazan: Dr. Yusuf KARADÂVİ — Tercüme: Dr. Mustafa BİLGE

TAKDİM

— 1 —

Bu yeni yazı serimize başlarken müellif hakkında tekrar kısa bir bilgi vermeyi uygun görüyoruz. Tercümesine başladığımız eser Mekke'de toplanan Beynelmilel Birinci İktisâdiyâtı Kongresi'ne takdim edilmiş kırkdört sahifelik Arapça bir tebliğdir. Diğer tebliğler gibi kongrede okunmuş ve alâka ile karşılanmıştır.

Müellif Dr. Yusuf Karadavi aslen Mısırlıdır ve hâlen Katar'da yaşar. Türkçe'ye tercüme edilen eseri «İslâm'da Helâl ve Haram» dır. Bundan başka dilimize tercüme edilmemiş bazı eserleri de vardır.

«İslâm'da İbâdet», «İslâm'da Fakirlik Mes'elesi» ve «Fıkhüzzekât» bunlar arasında zikredilebilir. İki cild hâlinde 1969 yılında yayınlanmış olan Fıkhüzzekât isimli eseri çok kıymetlidir ve tamâmen ilmî esaslara göre hazırlanmış bir araştırmadır. Bu eserin behemehâl dilimize aktarılması elzemdir kanaatindeyiz.

Bugün yeryüzündeki cemiyetlerde mevcud en mühim mes'eleler iktisâdî esasa dayananlardır. Zira insanoğlu, rızkını temin için mücâdele içine girmiştir. Geçim mevzuu cemiyetlerin mes'elesi olmuştur. Hatta bu mes'eleler cemiyetleri idâre eden hükûmetlerin, siyâsî idârecilerin muvaffakiyetleri üzerinde müessir bir durum almıştır. Esasen yeryüzünde devam edegelen ideolojik mücâdelelerin her biri iktisâdî esasa dayanır.

Peki bütün bu mes'elelere karşı İslâm'ın tavrı nedir? Bu mes'elelerden uzak durarak onlara yabancı mı kalır? Elbette hayır. İslâm bunların ayrı ayrı üzerlerine eğilir ve kendine has hâl tarzlarını getirir. Bu gibi iktisâdî mes'elelerin hallinde zekât müessesesine büyük işler düşer. Bunların karşısında İslâm'ın rolü nedir? Önce burada zekâtla alâkalı olan ve zekâtın çözüm yolu getirdiği bazı içtimâî mes'eleleri göz önüne serelim:

1. İşsizlik,
2. Fakirlik,
3. İflâslar ve borçlar,
4. İktisâdî sınıflar,
5. Paranın işletilmeden saklanması.

Şimdi bu mes'eleleri biraz daha açıklayalım ve görelim İslâm bunlara ne gibi hâl tarzları buluyor:

1. İşsizlik:

En tehlikeli iktisâdî mes'elelerden biri olan işsizliğe çare bulunmadığı takdirde bunun tahribâtı derece derece önce ferd, sonra âile ve daha sonra da cemiyet üzerinde görülür.

İşsizlik fertler için şu yönlerden tehlikelidir:

a) İktisâdî yönden; Ferdin geliri azalır veya hiç kalmaz.

b) Sıhhat yönünden; Hareket azalır, tembellik hâkim olur.

c) Psikolojik yönden; İnsan rûhî bakımdan kendini bir boşlukta hisseder ve bu durum çeşitli buhranlara sebep olur.

d) İctimâî yönden; Başkasına karşı kin ve hased gibi kötü hisler beslenilmesine yol açar.

İşsizlik kezâ âile için de zararlıdır. Şöyle ki:

Evvelâ âile reisi mes'ûliyet taşıma husûsunda nefsine olan itimadını kaybeder. Dolayısıyla âile efradının âile reisine karşı olan itimatları sarsılır. Böylece hem âile reisi hem de âile efrâdı karşılıklı olarak çeşitli sıkıntı ve darlıklar içine düşerler. Yarınlarına güvenle bakamaz olurlar. İstikbâl hakkında zihinlerinde endişeler belirir, bedbin olurlar.

İşsizliğin cemiyet üzerine şu gibi menfî tesirleri olur;

İşsizlerin çoğalmasiyle cemiyetin iktisâdî huzuru bozulur. Cemiyetin istihsâl gücü zayıflar. Cemiyet içinde yarın için hiçbir emniyeti bulunmayan içlerinde eziklik ve perişanlık hisleri dolu olan bir grup doğar. Bu işsizler grupu aynı cemiyet içindeki refaha kavuşmuş gruplara karşı kötü niyetler beslemeye başlar. Böylece gitgide tedricî olarak fertler ve gruplar arasındaki bağlar zayıflar.

İşsizlik cemiyet ahlâkı için de zararlıdır. Zira işsizliğin tabiî neticesi olan ruhî buhran sıkıntı ve türlü kötülükleri doğurur.

(Devamı var)

DİN

İman Hakikatleri Etrafındaki Suallere CEVAPLAR

İSMAİL FENNÎ ERTUĞRUL

Fakat bunun bizim itikadımızın üzerine hiç bir tesiri olamaz. Çünkü bunlar bizce kat'iyetle sabit olmuş hadiselerdir.

Hz. Muhammed son peygamber olduğundan artık mûcize vuku bulmayacak ise de bir takım hârikalar her zaman vukua geldiği gibi zamanımızda da vukû bulmaktadır. Evvelden bunlar tabiatın kanunlarına mugâyir görülerek inkâr edildiği halde ilim ve fennin terakkisi sayesinde bunlardan uzaktan tesir (telepati), keşf-i zamir (gönlünden geçeni bilme-Lecture de pensee), uyurgezerlik (hypnotisme) gibi bazıları tahakkuk ederek tabii hadiseler sırasına girmiş ve henüz keşfedilip tedkikine başlanılan adimüşşuur şuuraltı (inconscient) diğerlerinin de izahına yol açmıştır.

Sual: Adimüşşuur nedir?

Cevap: Eski psikoloji, zamanımızda hayli inkişaf ederek rûhi hadiselere taalluk eden bazı mes'eleler için fenni bir esas vücûda getirdi. Bu sûretle zihnî faaliyetin iki devresi olduğu anlaşıldı. Bunların birisi zişuur faaliyet, diğeri de zihni adimüşşuur yahut şuuraltı (tahteşşuur) veyahut hafi faaliyettir. Bu hafi faaliyeti aklı, imal-i fikre hâcet kalmaksızın doğrudan doğruya idrak eder. Zişuur zihin yahut akıl, hakikate istintac yoluyla varır. Meselâ biz bir hadiseden başlayarak tedricen bir kanuna veyâ mebdee varırız; veyahut bir hakikate vasıl oluruz. Şuuraltı (tahteşşuur) veya hafi zihin edindiği daha önceki bilgi (ilm-i evveli: intiition) ile bir hakikati akıldan evvel derhal idrak eder.

Tahteşşuur zihinin bir hassası da mükemmel bir hâfıza olmaktır. Gördüğümüz ve işittiğimiz şeylerin yüzde doksan dokuzu bizim hafızamızdan geçer ve unutulur. Bizim bu zişuur hafızamız mahduddur. Gördüğümüz, okuduğumuz, öğrendiğimiz, tecrübe ettiğimiz şeylerin ancak pek cüz'i bir kısmını zabt edebilir.

Doğru. Lâkin unuttuğumuz şeylerden bazılarını biraz sonra hatırlayabiliyoruz, demek oluyor ki; bunlar büsbütün unutulmamıştır. Evet unutulmamıştır. Sadece şuur plânının altına, tahteşşuur zihne düşmüştür. Bazı şartlar altında yine hatırlanabilir. Psikoloji âlimlerine göre tahteşşuur zihin mükemmel bir hâfızaya sâhiptir, hiç bir şeyi unutmaz. Hatta hissettiğimiz geçici bir tesir bile bunda mahfuzdur. Meselâ bir kimse zişuur zihninden çoktan beri çıkmış olan şeyleri bir cinnet nöbeti hâlinde söyler ve târif eder. Suda boğulma gibi ansızın gelen bir kaza esnasında ölümden evvel müthiş bir zihin parlaklığı tezâhür ettiği çoktur. Bunda bütün geçmiş olan hayat bu adamın önüne gelmiş ve çoktan beri unutulmuş olan şeyler zişuur zihinde bir defa daha zuhur etmiştir. Çocukluğumuzu içinde geçirdiğimiz evi yahut eski bir dostumuzu görmek, senelerce aklımıza gelmemiş olan bir takım vukuatı hatırımıza getirir. Çünkü bunlar tahteşşuur zihinde senelerce mahfuz kalmıştır. Bunun bir çok tarihi misalleri vardır.

Sual: Bunlardan birisini söyleyebilirmisiniz?

Cevap: Evet. Meselâ ismini bile okuyup yazmağa muktedir olmayan cahil bir kız çocukluğunda İhtiyar bir âlim adamın evinde hizmetçilik etmiştir. Bu adamın İbrânî, Yunan, L â t i n lisanlarında yazılmış olan klâsik kitaplardan bazı şeyleri yüksek sesle okuduğunu ekseriya işitmişti. Bu kızın zişuur zihni işittiği şeylerden hiç bir mânâ anlamıyordu. Fakat bu kız bir kaç sene sonra bir hastahanede yatarken bir cinnet nöbeti esnasında klâsik müelliflerin kitaplarından bir çok sahifelerini evelce efendisinden işitiği gibi tamamiyle ve defalarca okumuştu. Bu mânâsını anlamadığı sesler onun tahteşsuur zihnine yazılmıştı. Senelerce sonra yine iâde olundu. Seyr-filmenam yani uyurken yürüme haline getirilmiş olan bir kimse evvelce okuduğu bir kitabı ezberden okur, hatta sahifelerin numaralarını bile söyler. Operatör kendisine meselâ siz on yaşında bir çocuksunuz dediği vakit o yaşta imiş gibi düşünür, söyler ve yalnız o zamanda gördüğü ve bildiği şeyleri hikâye eder. Kendisine üzerinde hiç bir şey olmayan bir oyun kâğıdı gösterip bak bunun üzerinde tavşan resmi var, dedikten sonra onu diğer kâğıtlarla karıştırsa, o kâğıdı bulur. Bundan onun şuur altında bazı nişanları kaldığı anlaşılmaktadır.

(Devamı var)

HİSAR mensucat
Döşemelik ve Perdelik kadife
sanayii ve ticareti a.ş.
İ.M.Ç 5 Blok Nu: 5302
Unkapanı
İSTANBUL
Tel 22 5174

İNKILÂB MEZÂLİMİ

TÜRK MİLLETİNDEN GELECEĞİN TARİHÇİSİNE RAPORLAR

YAKILAN VE YOK EDİLEN YAZMA KİTAPLAR!..

— IV —

İ. Hakkı Konyalı

Fâtih Sultan Mehmed, (Yeni Câmi) denilen sonra (Fâtih Câmii) şeklinde meşhur olan câmii'ne İslâm Dünyası'nın en kıymetli eşsiz, nâdir altmışdokuz kadar Kur'an-ı Kerim'i toplamıştır. Devrinin en büyük ve en zengin devletinin lideri Hz. Fatih büyük paralar ödiyerek Yakut-u Müsta'samî'ninki başta olmak üzere birçok Kur'an-ı Kerim almıştır. Vakfiyesinden öğrendiğimize göre câmii'nde bu Kur'an'ları okuyanların, sahifeleri, tezhipleri, ve yazıları hırpalamamaları, ıslatmamaları, üzerlerine aksırınamaları, dirseklerini koymamaları, ıslak parmakla sahifelerini çevirmemeleri için (hâfız-ı Kur'an) ünvânıyle anılan muhâfızlar tayin etmişti. Bunlar camide Kur'an okuyanların aralarında devamlı olarak dolaşıp vazifelerini yaparlardı. Fâtih'in iyi muhafaza edilmeleri için vakfiyesine tahsisat koyduğu bu Kur'an-ı Kerimlerin son elli yıl içinde tezhipli, ketebeli sahifeleri, hizipleri çalınmış, sonra da bunlar câmiin bir deposuna atılarak burada çürütülmüş, pamuk hâline getirilmişti. Hz. Allah'ın (bunda şifa ve rahmet vardır) buyurduğu bu mukaddes kitapları burnuma maske takarak incelemiş, iyice kalanları ile Yavuz'un adına Yenibahçe'de oğlu Kanuni Sultan Süleyman tarafından Mimar Sinan'a yaptırılan medresede (Eski Yazılar Müzesi) ni kurdum.

İstanbul'dan başka Bursa'da, Konya'da, Ilgın'da, Konya-ereğlisi'ndeki câmilerdeki Kur'an-ı Kerimler'den kıymetli parçalar jiletlerle koparılmıştır. Bunların en korkuncunu Bursa Câmi ve türbelerinde gördüm ve tesbit ettim. Bu korkunç cinâyetin kurbanı Kur'an-ı Kerim'leri Sebil'in okuyucularına tanıtacağım.

İşte M. Marten bu cinâyeti işleyenlerden birisidir. Bu adam Bursa'dan ve Konya'dan Selçuk devri Kur'an ve başka kitap ciltlerini çalanların arasında da bulunuyor.

M. Marten iyi bir minyatür mütehassısıdır. Eski kütüphane ve müze memurlarımızın vazifelerini iyi yapmamaları yüzünden, kütüphanelerimizdeki ve müzelerimizdeki kıymetli kıymetli kitapların minyatürlerini koparmış, kesmiş ve çalmıştır.

M. Marten Topkapı Sarayı'nın Hazine kısmını çok iyi tedkik etmiş, bir de rehber hazırlamaya başlamıştır. Bu rehberin başına koyacağı önsözü Müze Müdürü Tahsin Öz'e göndermişti. Ben de okumuştum. Böyle bir eser hazırladı mı, bu bir yemlememi idi kestiremedim?

Müzeler Müdürü Sakız'lı dönme Sadrazam Edhem Paşa'nın oğlu Halil Edhem Bey lâf rüşvetlerinden çok duygulanan, hazzeden bir adamdı. Garplılara müzelerimizin, ilmî sırlarımızın kapılarını pervasızca açmadan zevk alırdı. Buna karşılıkta istifâde edenler kitaplarının başına bir kaç teşekkür cümlesiyle onu anarlardı. Bu, onun adı etrafında kâzip bir hâle (ay ağılı) şöhreti yapmıştı.

M. Marten müzeye bazı tablolar da hediye etmiştir. Bunlardan bir kısmı Saray Müzesi'nde Müdür Tahsin Öz'ün odasında asılıydı.

Bunlara rağmen M. Marten bir dolandırıcı ve hırsızdır. Son dolandırıcılığı da ölümden biraz evvel Atina'da tesbit edilmiştir. İstanbul müzelerinin memurlarından Rum Makridî Bey emekli olduktan sonra Atina'da M. Benâkî'nin husûsî müzesinin müdürü olmuştu. İyi ve değerli bir dostum olan Makridi Bey bana şunları anlatmıştı:

«M. Marten Benaki Müzesi'ni incelemek için Atina'ya geldiği zaman şuna buna karşılıksız çekler vermeye başlamıştır. Antikacılar bunu anlayınca kanunî tâkibe başlamışlar, M. Martin hakkında hapis kararı aldırmışlardır. Benim avukat oğlum bunun 70 yaşını aştığını ileri sürerek hapis kararını geri aldırtmış sonra da Mısır'a göndermiştir.»

M. Marten aynı zamanda başkasına âid çok kıymetli bir tarihî kaftanı da M. Benaki'ye satmak istemişti.

Bu gibi fena huylarını ve alışkanlıklarını duyduğumuz bu müsteşrikin namuslu bir ilim adamı olduğu kabul edilemez.

Bana mektup gönderen M. Rither'in de müze ve kütüphanelerimizden pek kıymetli şeyleri aşırdığı hakkında da yaygın bir rivâyet vardır. M. Marten'in bu kitabın 66 sahifesini bir kitapçıdan satın aldığı hakkındaki rivâyetini, kendisinin başına düşecek şimşek için bir paratoner gibi kabul edilmesi lâzım gelir düşüncesindeyim.

Ben bu notları Cezerî'nin kopye ettiğim defterimin başına 4 Teşrinisani 1934 tarihinde yazmışım.

Garb'a İslâm'ın teknik bilgisini götüren bu eşsiz kitap içinde neler bulunduğunu görelim:

(Devamı var)

Yahya Efendi Dergâhı'nın Son Şeyhi

ABDULHAY EFENDİ'NİN MEKTUPLARI

PERHİZ ve BULUNMUŞ EŞYA HAKKINDA

Hastalıkların hemen hepsi mide ve soğukalgınlığından ileri gelir. Araplar'ın bir tekerlemesi vardır: «**Tabib-i müdâvi binnas ve hüve mariz**» Yani bak şu miskin hasta hekime, gûya insanları tedâvi ediyor, halbuki kendi hasta. Tedâvisi faydalı olsaydı evvelâ kendisi faydalanırdı, derler. Açmış olduğun bir şer'i mes'ele dolayısıyla cevabını yazıyorum. İslâm fıkhında bir «Lokta» bahsi vardır. Yani yolun üstüne bırakılmış bir mal. Mal bir müslüman tarafından bulunduğu zaman onun müslümanca lâzım gelen yolu şöyledir:

O mal bulana helâl ve mübah olamaz. Bulan zengin ise hiç bir zaman helâl olmaz. Fakir ise, ilândan sonra bir müddet beklenip sahibi çıkmazsa kendisinin olabilir. Zengin ise sahibi çıkmayan malı fakire vermeğe mecburdur. Demek ki, bulunan mal, zengin veya fakir, kim bulmuş ise evvelâ ilân edecek, bir sene kadar bir müddet onu saklayacak, sahibi çıkmaz ve kendisi de fakir ise o vakit kendisi alacak veyahut başka birine verecektir. Şu halde ilân en büyük şarttır. Bu şartı yerine getiremeyen kimse o malı, şartı yerine getirebilecek olan hükümet memuruna veyahut o vazifeyi yerine getirebilecek olan hükümet memuruna veyahut o vazifeyi yerine getirecek olan diğer birisine verecektir. Bir müslüman için başka türlü olması, bağlı olduğu ve inandığı İslâm Dini'nin hükümleriyle birleştirilemez. Bir müslümanın maddî ve manevi kıymeti yaratıcıya ve halka karşı gizli ve âşikâr her hâlinde muâmelesinin doğruluğu ile tartılır. Her müslüman ferd şu kıymetle mükâfat veya cezaya lâyık olur.

Din zâbıtası ahlâk zâbıtası demektir. Ahlâkı dürüst olan bir şahıs için, vicdânında başka emr edecek ve yasaklıyacak bir kuvvet mevcut değildir. Doğrulukla ve itikat düzgünlüğü ile nurlu olanın özü daimâ hakkın ilhamlarına mazhar olacağından, o kimse her halinde Allah tarafından muvaffak ve galip olur. Eğrilik edemez. Şayet cehalet yüzünden bir şey yaptıysa, o kabahatinden sıyrılmadıkca, Allah'ın affına sığınarak tövbe ve kabûle mazhar olmadıkca özü rahat edemez.

EVLİYÂ MENKIBELERİ

SABIR VE HİDDETSİZLİK

İbrahim bin Edhem bir gün kıra çıkmış; birdenbire karşısına bir asker dikilerek:

«— Umran (mâmurluk veyâ şehir) nerede, hangi tarafa düşer?» diye sormuş.

İbrahim tereddüd göstermeden mezarlığı göstermiş. Asker, bu mukabeleyi istihza olarak kabul etmiş ve kafasına vurup yarmış. Çok geçmeden kim olduğunu öğrenince İbrahim bin Edhemden özür dilemiş. Fakat muhatabı:

«— Kafamı yardığın zaman» demiş, «sana Allahtan cenneti diledim. Asker, bunun sebebini hayretle sorunca: Çünkü» diye ilâve etmiş, senin tecâvüzün bana sevap kazandırınca ceza görmene râzı olamadım.

ALÇAK GÖNÜLLÜLÜK

Ebu Osman Elhiyeri'yi birisi bir ziyâfete çağırmış: Dâvetli kapıya gelince ev sahibi:

«— Bir yanlışlık oldu, sizi kabul edemiyeceğim,» diye karşılamış. Fakat tam evine döndükten sonra arkasından yetişerek bir ikinci defa dâvetini tekrar etmiş. İslâmiyette dâvete, her şeye rağmen, icâbet mecburiyeti kat'idir. Onun için dâveti reddedememiş ve yürümüş. Fakat kapıya gelir gelmez ilk seferki mukabeleye bir daha mâruz kalmış. Bu hal aynen dört defa tekerrür etmiş ve davetli bunların hepsinde de aynı alçak gönüllülüğü ve aynı soğukkanlılığı muhafaza etmiş. Beşinci dâvetin sonunda ev sahibi davetlisinin ayaklarına kapanmış:

«— Üstad, sabrınızı denemek istedim, beni af buyurunuz!» demiş. Muhatabı şu cevabı vermiş:

«— Köpekte bile bulunan bir huyumdan dolayı beni öğmemelisin. Çünkü köpek dâvet edilince gelir ve kovulunca çekilir, gider.»

★

Aynı zat bir gün sokaktan geçiyormuş. Ortalık sıcaktan cayır cayır yanıyormuş. Birdenbire bir damdan üstüne bir tepsi kül dökmüşler. Arkadaşları bu küstahlıktan son derece müteessir olmuşlar, mütecâvize dil uzatmışlar. Ebu Osman:

«— Rica ederim, bir şey söylemeyiniz. Ateşi hak etmişken üzerine kül dökülerek kurtulan bir kimsenin kızmağa nasıl hakkı olabilir?» mukabelesinde bulunmuş.

GÖZ Oldur ki hakkı göre.

Salâhaddin Eş

ADALAR DENİZİ VE EGE

«Ege» Türkiye'de ancak son elli yıldır kullanılan bir isim.. Osmanlılar asırlarca Akdeniz'in tabii bir parçası olan bu denizi de *Akdeniz* olarak isimlendirmişler. Geçen asırda ve bu asrın başında ise Osmanlı coğrafyacıları yüzlerce irili ufaklı adayı koynunda taşıdığı için Akdeniz'den ayrı bir hususiyet gösteren bu denize *Adalar Denizi* demişlerse de halk yine Akdeniz diye isimlendirmekte devam etmiş.. Bu denizin antik Yunan çağlarından beriki ismiyse *Aegeius Mare*'dir. Çünkü eski Yunan'da krallardan birisi, Aegeius, kızının ölümünün acısına tahammül edemeyip kendini bu denize atar, intihar eder.

Cumhuriyet Türkiye'sinde hemen her şey Batı kültürüne istinad ettirilirken, Batı kültürünün aslî unsurlarından olan Yunan antikitesinin değerlerine de teslim olunulmaktaydı. Nitekim İstiklâl Savaşımızın sona ermesini müjdeliyen «*Ordular! İlk hedefiniz Akdenizdir, ileri!*» emrini veren kumandanın kurduğu rejim, kendi kurucusunun kullandığı Akdeniz ismine bile musallat olacak ve Yunan tarihindeki romantik bir intihardan ismini alan bu denizi Yunan tarihinin değerler silsilesi içindeki şekliyle kabul edip o isimle kabul edecektir.

Bu teslimiyet edâsı Türkiye'yi önce Mussolini İtalya'sına, sonra da Yunanistan'a karşı kayıtsız bırakmış, geçmiş asırlarda bir «*Türk gölü*» haline gelen Akdeniz'in, modern Türkiye'ye hiç bir tarihî miras hakkı bırakmadığı kanaati yeni rejime hâkim olmuştur. Bu kanaatledir ki, Mussolini'nin *MARE NOSTRUM* (Bizim Deniz) sloganıyla bütün Akdeniz üzerindeki plânlarına bigâne kalındığı gibi, İtalya'nın İkinci Dünya Harbi'nden yenik çıkması sonunda 12 Ada'yı 20 sene önceki sahibi olan Türkiye'ye bırakmak istemesine de Türkiye, İsmet İnönü millî şefliğinin korkunç bir idrâksizliği altında «*kimsenin toprağında gözümüz yok; yurtta sulh, cihanda sulh!*» tekerlemesiyle bigâne kalmış ve burnunun dibindeki adaların Yunan gâvuruna bırakılmasına göz yummuştur. Hattâ öyle ki, Adalar Denizinde devletlerin haklarını bir hukukî zeminde yeni statülere bağlayan 1948 Paris konferansına katılmadı, bile...

Geçen sene Kasım Gülek bir televizyon proğramında açıklamıştı: *Almanların ünlü büyükelçileri Von Papen İsmet İnönü'yü ziyaret eder ve 12 Ada'yı İtalya adına Türkiye'ye teklif eder. Fakat İsmet Paşa «sonra, Yurtta sulh, Cihanda sulh! vecizemizin ciddiyetine kimse inanmaz»* der. İşte bu ciddiyetperverlik adına Türkiye bir görüşsüzlüğün içine yuvarlanmış ve bugün Kıbrıs'tan çok daha önemli bir mesele olarak Adalar Denizindeki yüzlerce irili ufaklı adadan kendi üzerine tehditler çevrilmesine vesile olmuştur.

Türkiye ve Yunanistan işte bu yüzden bir savaş hazırlığı içindeler ve karşılıklı silâhlanmaya girmiş bulunmaktadırlar. Bundan da en büyük çapta faydalananlar elbette silâh tüccarı olan devletlerdir ve tabiatiyle başta, Amerika.. Amerikan Hükûmetinin Türkiye'ye tatbik ettiği silâh ambargosunu yumuşatması ve bir andlaşma ile yeniden silâh vermeyi kararlaştırması aslında mutlaka bir yerlerden silâh almak mecburiyetinde olan Türkiye gibi bir pazarı elden çıkarmamak kaygusunu da taşımaktaydı.

Türkiye'nin bugün güneyinden, Kıbrıs'tan askerî bir tehdid altında bulunabileceğini düşünenlerin her şeyden önce burnumuzun dibindeki adalar üzerinden çok daha yakın ve büyük tehlikelerle karşı karşıya bulunduğunu gözden ırak tutmamaları icab eder. Ve, belki, Kıbrıs meselesinden de çok daha önemle Adalar (Ege) Denizindeki pürüzlere kesin bir çözüm yolu getirmek zorundadır. Bu, barışla olacaksa elbette ki tercih edilir; fakat savaşla olacaksa bundan da kaçınılmamasını gerektirecek derecede zarurî bir yol olarak karşımıza çıkmış bulunmaktadır. Çünkü Adalar Denizindeki harita, Türkiye'nin güvenilir sınırlara sahip olmadığını, köşeye sıkıştırıldığını ilân etmektedir.

KUVA-YI MİLLİYENİN KADIN KAHRAMANLARI

SON SÖZ

Haftalardan beri devam eden **«Kuva-yı Milliye'nin Kadın Kahramanları»** tefrikasına bu sayımızda nihayet veriyoruz. Ancak bu demek değildir ki; bütün bir milletin eseri olarak gerçekleşmiş bulunan Kurtuluş Savaşı gibi canhıraş mücâdelede hizmet gören Türk kadınları bu bizim yazdıklarımızdan ibârettir. Elbetteki; bizim bulup tesbit edemediğimiz ve okuyucularımıza nakledemediğimiz daha nice meçhul kadın kahramanlar mevcuttur.

Bu sebeple, ileride kitap haline getirmeyi düşündüğümüz bu tefrikanın noksanlarını ikmâl etmek üzere, kıymetli okuyucularımızdan evvelce talep ettiğimiz yardımları bir kere daha tekrarlamak istiyoruz. Zira, iffet ve ismet timsali şerefli Türk mücahidelerinin zaferden sonra evlerine çekilerek din, iman, ve Allah için gerçekleştirdikleri kahra-

Aynur Mısıroğlu

Anadolu kadını, bugün ancak 23 Nisan merâsimlerinde canlandırılacak bir hâtıra haline getirilmek istenen kıyafetiyle

manlıkları unutup şahsi işlerine döndükleri muhakkaktır. Türk kadınlığının iman heyecanı ile gerçekleştirdiği fedakârlıkları, gerektiği şekilde değerlendirmek -biraz da- zaferden sonraki siyasî cereyanlar yüzünden ihmâle uğramıştır. Zira kadın-erkek bütün vatanseverlerin hizmet ve himmetlerinin âmili olan dini vecd ve heyecana karşı dehşetli bir tahrip ve imhâ hareketi başladığından böylesine buhranlı bir devirde iman ve ahlâk davasının ehemmiyetini tebârüz ettirecek bu gibi hizmetlerin üzerine nisyân süngeri çekilmiştir.

Bugün an'anevi iman ve ahlâkından uzaklaştırılarak «sokak kadını» haline getirilen bazı büyük şehirlerin bazı kadınlarının Türk kadınlığının harcanmış birer uzvu olarak bir daha - Allah öyle bir buhranlı devre göstermesin - geçmişteki kahramanlıkları gerçekleştirmeye muktedir olamayacakları aşikârdır. Olsa olsa, bunu yine menfi cereyanlara karşı ayakta kalarak iman ve milli irfanını muhafaza edebilmiş bulunan Türk kadınları yapacaktır.

Allah'ın selâm ve âtıfeti bütün hidâyete tâbi olanlar üzerine olsun!.

Bugün tesettürü ve âilesine bağlılığı ile istihza edilen ve mânevi dünyasından koparılmak istenen Türk kadınlarının kendini muhafaza edebilen zümresi, ihtimal ki, hikâyelerini naklettiğimiz mücahidelerden geri kalmıyacaklardır!...

Bu vesile ile şunu da ifade etmek isteriz ki; din bütün cemiyet için gerektiğinde buhranlara karşı bir nev'i sigorta rolü oynamaktadır. Hâmiyyet ve hizmetler, bu mânevi menbâdan fışkırmaktadır. Ona düşmanlık edenler, bilmeden kendi hayat ve istikballerini de tehlikeye atmaktadırlar.

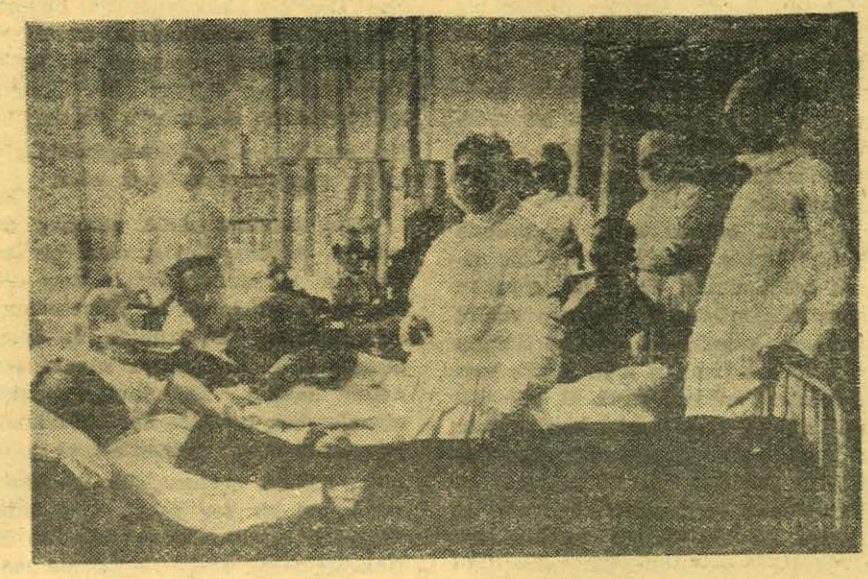

— Kuva-yı Milliyenin Kadın kahramanlarının ilk mübeşşirlerinden —

— 1912 Balkan Harbin'de Gülhâne Askerî hastahânesinde ilâç imâlinde çalışan ve ayni hastahânede hastabakıcılık eden Türk kadınları —

Tarihten Fıkralar

Diyap Ağa

Birinci B.M.M. halk tarafından seçilmiş, onun gerçek mümessillerinden teşekkül etmişti. Bunlar arasında din adamları ve mahalli nüfuzlu şahsiyetler başta geliyordu. Bunlardan biri de Dersim meb'usu Diyap Ağa idi. Sonradan «Yıldırım» soyadını alan ve 1932 yılında vefat etmiş bulunan Diyap Ağa Birinci B.M.M.'ne Dersim'in Ferhad Uşağı Aşireti sıfatıyle katılmıştı. Henüz ortada inkılâp taassubu mevcud olmadığı için sarığı, lâtası ve heybetli sakalıyla tam bir mahallî lider görünüşünde idi.

Arapça ve Farsça'yı son derecede iyi bilen, kendine mahsus bir aksan ile konuşan Diyap Ağa, Birinci B.M.M.'nin en renkli simâlarından biriydi. Oldukça ihtiyardı. Bu sebeple konuşmaktan ziyâde dinlemekle iktifâ ederdi. Ancak O'nun 3 Kasım 1922 günü bir vesile ile Meclis Kürsüsü'nden yaptığı şu konuşma Birinci B.M.M.'nin müşterek hissiyât ve düşüncelerini aksettirmesi bakımından câlib-i dikkattir. Bugünkü kürtçü komünistleri -eğer samimi iseler- bir hayli düşündürmeğe değer bulduğumuz bu konuşmasında Diyap Ağa şöyle diyordu:

«— Efendiler, kusura bakmayınız, ben ihtiyarım, hepimiz biliyoruz ki; ve söylüyoruz ki; dinimiz, diyânetimiz, aslımız, neslimiz hep birdir. Bizim içimizde ayrılık gayrılık yoktur. İsmimiz de dinimiz de Allahımız da bir'dir. Başka ne diyeyim? Hepinize söz yetiştirmeğe ben takat getiremem. Hepimizin halimize göre söyleyecek sözlerimiz vardır. Hele bu haller bir düzelsin de, ondan sonra daha çok konuşuyoruz. Bendeniz ihtiyarım, kusura bakmayınız, murahhaslarımız haklarımızı kurtarmağa, Avrupa'ya gidiyorlar. Allah muinleri olsun... Hamdolsun gidenler, dinini, siyâsetini bilir adamlardır. Zaten hepimiz, biriz, kardeşiz. Ama, düşmanlar, bizi birbirimize saldırtmak için tuzaklar yapıyorlar. Sen şöyle, ben böyleyim diye, filân diye hile yapıyorlar. Ne yaparlarsa nâfile!. Biz hep kardeşiz. Birisinin beş on oğlu olur, biri Hasan, biri Mehmed, biri Abdülkadir, biri Ahmed... isimli olabilirler... Fakat hep bir insanlardır. Lâ ilâhe illallah Muhammeden resûlüllah... İşte bu... Kürdü de bu, Türk'ü de bu...»

Sadece Lâle Mi?

Herkesin bildiği üzere lâle soğanı Avrupa'ya Türkiye'den götürülmüştür. Bugün, en büyük gelirini çiçek satmaktan sağlayan Hollanda, bu işe bizden aldığı lâle soğanlarıyla başlamıştır. Fakat sâdece lâle mi?!..Paris'in ünlü bulvarlarını süsleyen atkestanesi ağaçları da Türkiye'den götürülmüştür. Gerçekten Fransa'ya ilk olarak 1615 yılında İstanbul'dan Bachelier adındaki biri tarafından bir gemi dolusu atkestanesi fideleri götürülmüştü. Ankara Tiftik keçisinin Avusturalya'ya götürülüşü gibi.

Fakat hepsinden ehemmiyetlisi şudur ki, bugün kaydettiği teknik terakki ile hayranlık duyguları uyandıran Avrupa'ya hamam ve yüznumara gibi en tabiî temizlik anlayış ve usûlleri de Türkiye'den gitmiştir. Gerçekten bir asır öncesine kadar Fransa'nın, saraylarında ve lüks evlerinde bile ne hamam ve ne de yüznumara vardı. Önceleri bir odada abdest bozan Fransızlar, pislikleri üzerine bir tüy diker ve bunu kuruduktan sonra o tüyden tutup kaldırarak götürüp Sen Nehri'ne atarlardı. Meşhur «*tüy dikmek*» tâbiri de buradan çıkmıştır. Türkiye ile dostluk ve kültürel münasebete ilk girişen Avrupalı devlet, Fransa olduğu için bu yüz kızartıcı durum ilk defa olarak Fransa'da düzeltilmiş ve oradan diğer Avrupa memleketlerine geçmiştir. Esâsen bütün Ortaçağ boyunca hastalıkların sulardan ileri geldiğine inanan Batı Hristiyanlık Âlemi yıkanmayı bilmez ve doğduklarında vaftiz edildikleri suyun üstüne su değdirmemiş olmakla iftihar eder, bunu bir nevi dindarlık sayarlardı.

Hakkıyle müslüman olduğumuz devirlerde Avrupa'ya zevk-i selim icâbı olan çiçekler, ağaçlar, insanlık ve medeniyet icâbı olan temizlik usûl ve vâsıtalarını ihraç ederdik. Bugün de Garplılaşma uğruna giriştiğimiz bâtıl inkılâp hamlelerinin neticesi olarak işçi ihraç ediyoruz. İki devir arasındaki bu câlib-i dikkat fark, bizi yüz yıla yakın bir zamandır tuttuğumuz yolun yanlışlığını gösterip uyandırmaya yeter sanırız.

ortadoğu'dan

SAİD ŞAMİL

Yahudi Davası ve Filistin!..

— 15 —

Zaten Mehmed Ali Paşa, böyle bir işârete muntazırdı. Önceleri onun yegâne emeli, Mısır'a hâkim olmaktı. Mısır'ı ele geçirdikten sonra anlaşılan kendisinde eski Memlûklar gibi Filistin, Suriye ve Hicaz'a sahip olma hevesi uyanmıştı. Vehhâbilere karşı kazanacağı zafer, ona bütün bu imkânları verecekti. Lübnan, Suriye ve Filistin'de -şimdi muhtaniyyül asıl olduklarını iddia eden- hâkim âilelerin hepsi, vaktiyle bu ülkeleri idâre etmek üzere Mısır Memlûkluları tarafından gönderilmiş zevâtın torunlarıdır. Bundan dolayı...

Tahteşşuur bir duygu, onları İstanbul'dan fazla Kahire'ye bağlıyordu. Şunu da unutmamak lâzım ki, Arabistan'ın mühim bir kısmı, Halife Hz. Ömer zamanından beri yiyeceğini Mısır'dan temin ediyordu. Amr bin El-Âs tâ o zamanlar, Halife'den telâkki ettiği emirlerle Nil'den Kızıldeniz'e bir kanal açtırmış ve bu kanaldan denize açılan mağnalar Hicaz sâhillerine durmadan zâhire taşıyordu. Yavuz Sultan Selim Han Mısır'ı alınca sevk edilen zâhire miktarını arttırmış ve bu arttırma Osmanlı İmparatorluğu'nun devamı müddetince sürüp gitmiştir.

Mehmed Ali Paşa'yı bu işte ürküten tek mevzu', gaybûbetinden bilistifâde Mısır'daki idâreye Memlûklerin tekrar el koymaları kuşkusuydu. Bu endişesini Paşa, lisanı münâsiple Bâb-ı Âli'ye de ihsas ettiriyordu.

Mısır halkı mezarların ziyâretine çok eski bir an'ane hâlinde bağlıydılar. Hücre-i saadeti ziyâret onlar için ibâdetin en derûnisidir. Bundan dolayı Hicaz'ı işgâl eden Vehhâbilerin ziyâretlere karşı çıkışları Mısırlıları en hassas noktadan zedeliyordu. Mehmed Ali Paşa bundan istifâde ederek Vehhâbilere karşı yapacağı harekâta mukaddes bir cihad süsü veriyordu. Bilhassa buna Memlûkleri de iştirak ettirme arzusu Memlûk büyüklerinde manevi bir hoşnutluk yarattı. Ne zaman Paşa, bu mevzuu görüşmek üzere kendilerini, Selâhaddin-i Eyyûbî tarafından bina edilen Kal'a Sarayı'na dâvet etti ise bilâ istisnâ bütün Memlûk ricâli bu dâvete koşarak icâbet ettiler. Herbiri yiğitliğin müşahhas timsâli olan bu muhârib insanlar sıra sıra dizilmiş vâlinin teşrifini beklerken korkunç bir yaylım ateşe mâruz bırakıldılar. Aynı zamanda Mısır'ın her semtine gönderilen münâdilere, Mısır halkına, küçük büyük nerede Memlûk var ise öldürülmeleri ve Memlûklülere âid emvâl ve emlâkı yağma etmeleri ilân olundu. Bu sûretle Tolunlar'la başlamış olup, Fâtımiler'in istilâsıyle bir fâsıla geçirdikten sonra, Mısır'ın Türkler tarafından idâre ve müdâfaası Eyyûbiler'in hâkimiyetiyle tekrar teessüs etmiş, evvelâ Kuzd'lar sonra Kıpçaklar, daha sonra Çerkesler tarafından idâme ettirilen bir an'ane nihâyet bu sûretle çok kanlı bir mâceraya tâbi tutulduktan sonra Mehmed Ali Paşa'nın askerî harekâta giriştiği görüldü. Bu harekâtın ilk safhası oğlu Tosun Paşa'nın kumandasında Hicaz sâhillerine yapılan bir çıkartma ile başladı. Tosun Paşa'nın maiyyetindeki kuvvetlerin ekserisi Mısırlıydı. Çöl muhâcimlerine karşı savsaklamaları Mehmed Ali Paşa'nın canını sıktı. Bir aralık durumu tedkik etmek üzere bizzat kendisinin Hicaz'a gittiği görüldü. Medine'yi ve Mekke'yi ziyaret etti. Şerif Galib'i imaretten uzaklaştırdı. Kendine göre idârî yeni tayinler yaptıktan sonra Mısır'a döndü. Arabistan'daki harekâtın sevk ve idâresini büyük oğlu İbrahim Paşa'ya devretti.

İbrahim paşa kudretli bir kumandandı. Ecnebi müsteşriklerine kıymet verir ve harekâtında umûmiyetle Balkanlardan gelen tecrübeli efrada dayanırdı. İbrahim Paşa'nın yardımına bu kere Irak Memlûkları tarafından gönderilen süvari kuvvetleri de katılınca Arabistan çölü Kızıl Deniz'den haliç-i Fârisi'ye kadar baştan başa taranmış oldu. Neticede Âl-i Suud'un himmetiyle Arabistan çöllerine yayılan Vehhâbî hareketi kuvvetle ezildi. Arabistan diyarı başta Mısır olmak üzere Irak'da ve Suriye'de yeniden Memluk devleti kurma hazırlığına başlandı. Bu yeni tertibin muharriki Kavalalı Mehmed Ali Paşa idi.

Bunların hepsi sahranın görünen tarafı idi. Gerisinde ise birbirleriyle durmadan çekişen iki gizli suflör vardı. Bunlardan biri İngiltere diğeri Fransa idi. Osmanlı İmparatorluğu'nun çökmeye başlayan varlığından hissemend olmak hevesinde olan bu rakipler, bağdaş kurmuş sinsi sinsi çalışıyorlardı. Bâb-ı Âli tarafından Yemen'de alınan sıkı askerî tedbirin bir aralık gevşemesini fırsat bilen İngiliz-Hind idâresi, derhal gelip Aden mıntıkasının dağ ümerasıyle anlaşmış ve alışveriş pazarı yapmak va'diyle sâhil kısmını parayla 1739'da satın alma imkânını bulmuştur. Aldıkları bu yeri kısa bir zamanda tahkime muvaffak olan İngilizler, bu suretle Babul Mendep'de kendilerine stratejik büyük bir ehemmiyet arz eden Bahreyn gibi bir limana sahip oldular. Burada karargâh kuran İngilizlerin gâyesi bir taraftan Basra Körfezi'ne el atmak diğer taraftan da Kızıl Deniz'in müntehası olan Süveyş Körfezi'ne yerleşmekti.

Napolyon'un âni olarak Mısır'a çıkışı İngiltere'yi ilk anda şaşırttı. Bu hamleyi Fransızlar normâl bir zamanda yani kuvvetli oldukları bir sırada yapmış olsalardı, İngiltere'nin yakın doğu siyaseti allak bullak olabilirdi. Şimdi ise Fransa inkılâb sancılarıyle mâlûldü. Bu mâlûliyet devrinde bu çapta bir hamleyi devam ettirmesine imkân yoktu. Bunu çok iyi takdir eden İngilizler, Akdeniz'deki donanmalarına derhâl harekete geçmesi için emir vermekle tereddüt göstermediler ve Abukır'da Fransız gemilerini yakarak Napolyon'u çıkmaza soktular. O, bunun intikamını almak için yine beklenmedik bir şekilde Filistin'e saldırdı. Arzusu Filistin'i ele geçirmek sûretiyle Yahudilerle Fransa hesabına dialog kurmak ve İngilizler'e karşı onları kullanmaktı. Akka Kalesi'nin mukavemeti karşısında büyük zâyiat vermesi üzerine Napolyon geri dönme mecburiyetini duydu. (Devamı var)

TÜRKÇESİ

Ahmed SELÂMÎ

İLK BASAMAK, İLMÎ VÂKIALÂRIN TEBLİĞİDİR..

İlmî vâkıaları ortaya koymıya devâm edeceğiz. Buna hiçbir ferd, cemiyet, devlet, kânun ve nizâm mâni' olamaz. Tabiî «kânun hâkimiyeti» diyerek gözboyamalar müstesnâ... Bu kabil istisnâlar, ilmî vâkıaların ortaya konuşuna mâni' olabilirlerse de, bu mâni' oluş kâr te'min etmez. Bil'akis mâni' olucular aleyhinde zulm hânesi kabarır. Buna muvâzi, karşılarındakilerin mazlûmiyetleri ziyâdeleşir... İctimâî bir vâkıadır ki, insanlar rûhî bir sevk-i tabii hâlinde dâima mazlumların yanında yer alırlar. Bu itibarladır ki, zulmün, zorlamanın, istibdâdın, «kânun hâkimiyeti» maskeleri altında göz boyamanın, zorbalığın ve şerîata âid (ilmî vâkıaların) beyânına yasak koymanın payidâr olamadığı, tarihin hangi köşesine bakılsa apaçık görülecekdir. Bu, Tanzimat'dan bu yana pek daha zâhir ve bâhirdir...

Bugüne kadar bilhassa Mukaddes Şerîatımıza âid ilmi vâkıaların beyânına, zulmen mâni' olunmuşdur. Keyfî ve cebrî küfür düsturlarına «kânun» nâmı bile verilmesine rağmen, bu zulümler pâyidâr olamamış, tutmamışdır. Bundan sonra ise, zulm ve cevr ile muvakkaten de olsa hükümfermâ olunamıyacakdır...

● Bilinmelidir ki, mukaddes Şerîatımıza âid ilmî vâkıaların duyurulması, müslümanların en temel ve aslî vazîfesidir. Bu vazîfeye mâni' olmak, İslâmiyet'e (Şerîata) hayat hakkı tanımamaya müsâvîdir. Müslümanların yalnız en temel ve aslî vazifelerine değil; en cüz'î ve fer'î vazifelerine bile müdâhalenin, ezilmeyi müstahık mülevves bir zulm ve cevr kabûl edileceği ve der'akab bertarâf edileceği, iyi bilinmek icâb eder... Bütün maaşı ancak 2,5 (ikibuçuk) şapka bedeline müsâvî olan bir müslümanı, şapka almak mecbûriyeti ile karşı karşıya getirme zulüm ve cevrini, bugün aklının köşesinden bile geçiren nasıl kalmadıysa; Şerîata âid ilmî bir vâkıayı *«Türkiye dâr ül-İslâm değildir»* şeklinde ortaya koyan bir müslümana da ilişme zorbalığını, artık kimse kendinde görememektedir... Çünki bugüne kadarki kısır tatbikâtın neticesi ile kat'iyyen tebeyyün etmişdir ki, zulm ve cevr, muvakkaten ve köksüz bir hâkimiyet ortayük zatlara izâfe etmenin dışında, fiilî, amelî, ve samimî hiçkûs olmaktadır... Ayrıca ihkâk-ı hakk mekanizmasını, mevcut «anayasa» ve «kânunlara» göre bile yürütmeye ehil, genç ve müessir bir kadro yetişmiş bulunmaktadır. Kendilerini bazı büyük zatlara izâfe etmenin dışında, fiilî, amelî, ve samimî hiçbir cevherleri olmayan, «hakkı ve adâleti» değil de, şu veya bu kişinin politikasını müdâfaa ile ömrünü hebâ ve heder eden, ufku dar ve menfaat hesabları geniş kişiler bu kadrodan elbetde hâricdir... Bununla, parti dedikoduları ile saf zihinleri idlâl ederek muhtelif parti felsefeleri peşinde kuyruk olarak yaşamakdan Allâh ve Rasûlüne âid da'vânın sızısıyla kavrulmaya vakit bulamıyanları, ve mücerred bu da'vânın (kölesi) olarak (efendileşmeye) yanaşamıyanları da kasdetmiyoruz...

Kasdımız, mücerred «hakkı ve adâleti» müdâfaaya, yani mukaddes Şerîatımıza (dînimize) âid ilmî vâkıaları ortaya koymaya, ömrünü ve herşeyini seve seve verenlerdir... Zamanla nasıl zulm ve cevr çarklarının dişleri dökülmüş ve aralarına kıstıracak canlı bir beden değil de kadavra bile bulamaz hâle gelmişlerse; gün gelecek, istismâr, samimiyetsizlik, riyâkârlık, din tüccarlığı, beygirist mürâîliği, bînemaz mücâhidliği, şefokrasi müctehidliği ve iş yapıyor görünme (!) çarkları da, dişlilerinin hâl-i pürmelâlini mutlaka göreceklerdir!..

● Bugünün Türkiyesinde en baş mes'ele, mukaddes Şerîatımıza (dînimize) âid ilmi vâkıaların ortaya konup tebliği işidir. Zîrâ bu ilmî vâkıaların pek çoğu, ya şefokratik ve ılmâniyyeci materyalistler tarafından kendi felsefeleri nâm-ı hesâbına sûite'vil ve tefsirle tahrîf edilmiş; veyahut da tebliğ ve ta'mîm yasağına çarptırılmışlardır. Bu iki yol da, müslümanların, Şerîatınıza âid ilmî vâkıalar karşısında cehâlet sâhibi olmalarını intâc etmişdir. Halbuki böyle cahillikler ile İslâmın (Şerîatın) istediği hayat yaşanamıyacağı gibi; Şerîatımızı bizden sonrakilere devretmek imkânı da yokdur. Şerîatımız (dînimiz) karşısında en büyük düşman, cehâletdir. Şerîat ulemâsının imhâ veya süründürülmeleriyle şer'i tedris müesseselerinin iptâli, ve sonra da avuç içine alınışları, cehâleti (ihyâ) gâyesine mâtufdur...

TÜRK DİLİNİN MÜDÂFAASI

Prof. Osman TURAN

Avrupa medeniyeti tesiriyle hu-sûle gelen Tanzimat, Türk Di-linin gelişmesi bakımından ye-ni bir devrin başlangıcıdır. Fakat Tanzimat'dan sonra Garp dillerinin Türkçenin inkişafındaki tesiri ke-lime iktibasları şeklinde değil yeni mefhumlar kazanmak ve düşünme kudretini zenginleştirmek sûretiyle tecelli eder. Tanzimatla başlayan yazı ve edebiyat dili, dâima aynı derecede verimli bir şekilde geliş-mekle beraber, bilhassa Meşruti-yet'ten beri ve son tahribata kadar, ileri bir kültür dili vasfını kazanmış-tı. Bu cihet o derece belirlidir ki; Şarkiyatçılar bile, Avrupa medeni-yetini ifade bakımından Türkçenin, büyük bir medeniyet dili olan Arap-ça'dan dahi daha ileri bir seviyeye eriştiğini beyan ederler.

Yazı dilimizin bu tabii ve uğur-lu gelişmesine rağmen, bir çok me-deni milletlerin yaptığı gibi, yine de ilmin bir yardım ve müdahalesine ihtiyaç vardı. Zira yeni Medeniye-tin birçok ilmi mefhum ve istilâh-ları, henüz Türkçeye mal olmamış bir takım ağır Arapça terkiplerle, ifade edilmekteydi. İşte bu ihtiyacı karşılamak ve Türkçenin kendi kay-naklarına göre koylaylıkla gelişme-sini sağlamak maksadiyle ilmi me-todlara, dilin kendi kaidelerine ve tabii imkânlarına uygun olarak, bir takım yeni kelimeler üretmek icap ediyordu. Bu ölçüyü aşmamak ve, dilimizin, kültürümüzün ve mânevî hayatımızın ayrılmaz birer parçası haline gelen, kelimelere karşı ma-razî bir savaş açmamak şartiyle, is-tilâh sistemimizin ilmî bir tetkike tâbi tutulması zaruriydi. Fakat me-sele bu ölçü ve zihniyetle değil, maalesef ilim ve mantıkla istihza eden bir anlayışsızlıkla ele alınmış ve böylece, hiç bir milletin tarihin-de emsali bulunmayan bir dil faci-ası meydana gelmiştir.

Milletlerin, maddî - manevi, bir takım baskı ve zulümlere uğradığı-na tarih şahitlik eder. Lâkin böyle bir dil katliamı hâdisesine ilk defa Türk milleti maruz kalmıştır. Hal-buki işaret ettiğimiz zulümler de ekseriya istilâcı kavimlerin eseri ol-muştur. Bu sebeple bizim dil felâ-keti ancak Bolşeviklerin Asya Türk-lüğüne karşı giriştikleri imha te-şebbüsleriyle karşılaştırılabilir. Ger-çekten Orta Asya Türk halklarını müşterek bir yazı dilinden mahrum bırakmak ve parçalamak için Rus-ların ihdas ettikleri kabile dil ve al-fabeleri de bu mahiyettedir. Şu fark-la ki, bir tarafta yabancı bir mille-tin emelleri, diğer tarafta bir mille-tin kendi evlâtları bahis mevzuudur.

Türk Dili, hiçbir kaide ve ni-zâm tanımayan, ilim ve idrake say-gı göstermeyen bir zorlama gayre-tiyle, öyle ifsad edilmiş, öyle bir kısırlaşma ve iptidâileşme yoluna saptırılmıştır ki; bu durum düzelme-dikçe, Türkiyede ciddi bir ilmi ve kültürel inkişaflara ümidvâr olmak beyhûdedir. Zira bununla yalnız nesiller arası bir uçurum meydana getirilmekle kültür inkişafımız sar-sılmamış,aynı zamanda gençlerin de, sağlam bir kültür çerçevesi içe-risinde, anlaşmalarına engel çıka-rılmıştır.

Türkiyenin bu sûretle kötürüm leştirilmesini diktatörlükle izah eden İngiliz Türkoloğu H. C. Hony 1947 de neşrettiği bir makalesinde bu gü-lünç hareketin, fikir hürriyeti ge-lince, İngilizler kadar kuvvetli bir mizaha sahip olan, Türklerin sade-ce istihzası karşısında sönmeye mah-kûm olacağını söyler. Gerçekten dil kurumunun ciddiyetsiz faaliyetleri ve garip kelimeleri dolayısiyle ya-pılan mühim neşriyat yanında çok komik fıkralar, eğlendirici karika-türler meydana çıktı ve bir nükte edebiyatı doğdu. Buna rağmen, Hony'e aid kehânetin gerçekleşme-miş ve henüz aklıselimin zafer ka-zanmamış bulunması dil tahribatı ve mâneviyat buhranının ne dere-ce şiddetli olduğunu ve aydın zümre-nin istenilen seviyeden ne kadar uzak kaldığını isbat etmektedir.

Uydurmacıların halka inmek id-dıaları samimî olmadığı gibi aynı zamanda da çok sakat bir düşünce-dir. Çünkü mücadele edilen kelime-ler büyük bir nisbetde halkın malı olmuş; diğer taraftan uydurma ke-limeler, yalnız halka değil, bunları mekteplerde zorla öğrenen yeni nes-le de yabancı kalmıştır. Yeni neslin Türkçe ve bununla da ilgili olarak kültür bakımından kifayetsizliği her-kesçe malûm olduğu gibi bu husus sık sık gazetelerde de şikâyet mev-zuudur. Daha dikkate şayan olan hâ-dise şudur ki; daha ağır feryatlar, kendini bu dil bataklığından kurta-rabilmiş olan yeni nesle mensup ciddi münevverlerden yükselmekte-dir.

Halbuki yazı ve edebiyat dilini halkın seviyesine düşürmek bizzat millî kültürü yıkmaktan başka bir netice vermez. Esasen medeniyet ve milletlerin ideali münevveri hal-kın değil, mümkün mertebe, halkı münevverin seviyesine yaklaştır-maktır.

Türkçeyi fakirleştirme mücadele-sinin kötü neticeleri bundan ibaret değildir. Türkçe bir kelime atıl-ıp yerine uydurmacası konulurken fedâ edilen kelime üzerinde asırla-rın biriktirdiği manâ ve incelikler de barbarca yok edilmiş; o kelime-den üremiş bir çok kelime ve mef-humlar da öldürülmüştür. Türkçe-nin kısırlaştırılmasında yalnız uy-durmacılar değil öztürkçe kelimeler de cepheye sevkedilmiştir. Meselâ iptidaî bir insan için cidâl, mücâ-dele, cihâd, mücâhede, harb ve mu-harebe arasında fark yoktur ve hep-si umûmî olarak savaş kelimesiyle karşılanır. Keza ilim ve kültüre sa-hip bir kafa için tâdil, tebdil, tağ-yir, tahvil, kalb, tebeddül, tebâdül, tağayyur, tahavvül, istihâle, inkılâp mefhumlarını sadece değiştirme ve değişme kelimeleriyle ifade etmek imkânsızdır. İşte Dil Kurumu bu ip-tidaî zihniyetle veya anlaşılmaz bir kasıdla güzel Türkçemizi kısır, fa-kir ve geri bir dil haline sokmak isteyen uğursuz bir mücadelenin yu-vası olmuştur.

Fakat Türkçemizin ifsadı için vuku bulan tahribatı bizzat uydur-ma kelimelerin mahiyeti belirtmek-tedir. Uydurma kelimelerin kökleri ve ekleri meçhul kaldığı gibi hangi ekin hangi cins köklere aid olaca-ğı da, asla düşünülmeksizin, cehalet ve prensipsizlik her yerde hüküm sürmüştür. Bundan başka bu keli-me bozuntularının bir kısmı da, aşa-ğılık duygusiyle, Fransızca'ya ben-zetmek gayretiyle meydana gelmiş-tir. Böylece Türkçe aslı, nasıl mâ-nası belli olmayan bir sürü kelime-nin istilâsına uğramıştır, ki; bunla-ra «Serseri kelimeler» den başka bir isim verilemez.» Başka yazıla-rımızda tafsilâtiyle izahat verdiğimiz bu hususa dair burada sadece, sa-hiplerine benzeyen bu yeni kelime-lerden yüzde doksanının Türkçey-le hiç bir münâsebeti bulunmadığı-nı ifadeyle iktifa edeceğiz.

Türk Dili'ni bu âkibete sürük-leyenler arasında, bunu milli bir hareket sanarak samimi, fakat ilim ve kültür bakımından kifayetsiz olanlarla muhtelif âmillerin tesiriyle bu hataya düşen ve yaptıklar kö-tülüğü anlayan zümreler de mev-cuttur. Burada yalnız aşağılık duy-gusu, menfaat ve politikanın kur-banı olanlarla solcuların rolüne do-kunmakla iktifa edelim. Uydurma-cıların hatalarını kavradıklarını ve-ya bilerek bu yola saptıklarını şüp-hesiz bir şekilde meydana çıkaran pek çok delil mevcuttur. Yapılan neşriyata, ileri sürdüğümüz ilmi fi-kir ve tenkidlere, hatta dilcilerden mürekkep bir hakem heyetinin ku-rulması teklifine karşı, kaçamaklı cevaplarla umûmi efkârı tağşişe ça-lışmaları, günahkâr bir psikolojinin belirtisinden başka bir şey değildir. Tehlikeyi müdrik Türk münevverle-ri için bir matem olan onların ma-hut «dil bayramı» terk edilip ni-hayet geçen senelerde havayı müsa-it görerek, tekrar bu günü kutlula-mağa başlamaları sebebi de budur.

DİLİM

iki unsur dili eyler ihyâ:
nice a'sâr, ve âsâr-ı dehâ.
ufk açıldıkça hayâta, ilme,
yerleşir dillere bir bir kelime,
geçerek bin sene, binlerce sene,
dil vuzûhile erer gâyesine.
bulur imkânı her ihsas ü beyân,
canlanır dil ve genişler irfan,

dili, tarihi eder millete mâl;
dil de tarih iledir mâlâmâl.
dem ü devranla doğar cümleleri,
ayrıdır hepsinin âhengi, yeri...
biri eksilse kalır lâl lisân,
dile gelmez, nice hissü heyecan.

bilgimin kendisi her bir kelime!
onsuz ermem, eremem bildiğime!
incedir öyleki ma'nada fikir,
sihr olur vezn ile âhenkle şiir!
bir imâleyle, bakarsın, hattâ,
değişir, sözdeki te'sîr, mâna.

dinle, bak, şimdi ne olmuş kelimen!
nerdedir? nerde o bülbül şîven?
ne okur doğru... ne anlar hattâ...
türkçedir... değmez emek vermek ona!
ecnebi bir dili, lâkin, söylet;
hem okur doğru, hem eyler hürmet!
iftira sanma, bu aynen böyle;
memleket radyosu var, aç dinle!
kürsüler bir eşidir radyoların,
böyle, tarihde zulüm yok; inanın!

büro, enform, fuar, şimdi dilin,
bu da ransenyimanındır, bilgin...
ilk sınıfdan bu belâ başlamada,
«kur'anın kursu» diyorlar, meselâ.
bu ne meş'um, ne muhakkir terkîb,
nerde var böyle lisân-ı tehzîb,
yok, demek, dini bugün ta'lime,
on asırdan beri bir tek kelime!
lâ'net olsun «katafalk» in adına;
kim okur fâtiha «kortej» de sana!

dilde varken on asırlık kelimen,
neye atdın onu, aldın bunu sen?
ne zaman mâl olacak millete bu?..
yıkacak mülkü içinden bu pusu!.
giderek dil ile elden harsin,
verecek can. on asırlık nefesin!..

şi'ri, târihi ve ilmiyle bütün
bir kütüphane yok olmakda bugün!
bir kütüphanesi yok böyle dile,
kim bakar dil diyerek hörmetle?
ecnebi kaldı o bin bir âşâr...
buna, dağ taş bile kanlar ağlar!
olsa düşman buna kıymaz insan,
bir kütüphâne-i-millî yıkılan!

ayrılırlarsa eğer din ile dil,
başka millet olur artık o nesil.
on asır, yüz bin eserlerle bu dil,
nasıl eyler koca mâziyi zelîl?
bundan olmaz daha millî bir hak!!
buna halk'dır el uzattırmayacak!

sarıyor dört yanı ey halk! yangın!
dile ey sâhip olanlar uyanın!
katıyorlar yıkılan dine dili,
milletin kalmıyor artık temeli!

hangi halk böyle zulüm görmüşdür!..?..
hangi millet dili gömdürmüşdür..?..
bin hülagû yapamaz böyle zulüm
milletin şah damarından bu ölüm!

beşerin satveti dil satvetidir.
kadr'ü irfânı dilinden belirir.
edilir dille gönüller teshîr,
ülkeler dille bugün fethedilir!.

öyle yüksek ki bu dil saltanatı
oldu kur'ân-ı kerîm'in tahtı!

Fuad Şemsi İNAN

İSLÂM YAZISINA DÂİR

HARF İNKILÂBINA TEKADDÜM EDEN MÜNAKAŞALAR

— III —

İslâm harfleri etrafındaki münakaşaların kızıştığı bir sırada bu sahada gerçek bir mütehassıs olan Veled Çelebi (İzbudak) Bey de kaleme sarılarak Hakimiyet-i Milliye Gazetesi'nde fikirlerini ortaya koymuştur. Gerçekten Veled Çelebi Türkçenin bütün lehçeleriyle Arapça ve Farsça'ya âşinâ, bu dillerden birçok tercümeleri yayınlanmış edib bir şahsiyetti. Bu sırada Kastamonu meb'usu idi. Daha ziyâde resmî görüşleri aksettiren Hakimiyet-i Milliye Gazetesi'nin O'nun «Yazı Mes'elesi» serlevhalı bu yazısını 17 Mart 1340 tarihli nüshasında neşretmiş bulunması câlib-i dikkattir. Bilindiği gibi Hâkimiyet-i Milliye, bilâhare «Ulus» adını alan gazetedir. İhtimâl tarafsız görünmeyi sağlamak üzere bir de böyle bir yazıya yer vermiştir. Bu münâkaşaların çıktığı günden beri İslâm harfleri aleyhine kesif bir neşriyat yapan Hakimiyet-i Milliye için ciddî bir tezat teşkil eden bu makalenin neşri, onun tarafsız görünmek taktiğinden başka bir surette izah edilemez.

VELED ÇELEBİ

Bir zamanlar Konya Mevlevîhânesi'nin Çelebîliğini yani en büyük postnişinliğini de yapmış bulunan Veled Çelebi (İzbudak) Bey'in bahsi geçen makalesinden bazı parçaları -hulâsa olarak- takdim ediyoruz:

YAZI MES'ELESİ

Hissiyâttan ziyâde ilme, ihtisâsa taallûk eden yazı mes'elesiyle daha çok gazeteler alâkadar olmaktadır. Fakat makalelerin hemen hepsini hissi bir mütâlea nev'inden gördüğüm için vâki' olan bâzı ısrarlar üzerine fihrist kabilinden olmak üzere burada işin ilmî cihetlerine temas edeceğim. Umarım ki; mâruzâtım kıymetsiz bile olsa bu işi daha iyi bilen âlimlere bazı düşüncelerin ilhamına vesile olur.

Lisanı tesbite âlet olan harf ve işâretleri tâyin için bir çok ilim dallarında söz sahibi olmak gerektir. Bunlar:

«— Mehâric-i huruf»

Bu, insanların boğazlarından harflerin nasıl çıktığını, bunların ses itibâriyle baş ve sonlarının nasıl birbirlerine bağlandığını ve diğerlerinden farklı bir şekil kazandığını gösteren bir ilimdir. Bu seslerin inceli ve kalınlı kaç tabaka ve tür teşkil eylediğini ve kaç cinse ayrıldığını gösterir.

2. «Eşkâl-i huruf»

Bu ilim harf olarak dünyada kaç nevi şeklin mevcud olduğunu bu şekillerin ırklara, kültür gruplarına vesâir hususlara göre değişip değişmediğini inceler.

3. Türk Milleti'nin eskiden beri kaç çeşit alfabe kullandığının ve bu alfabelerin neler olduğunun, ne hususiyetler taşıdığının da bilinmesi lâzımdır. Kullanılan harflerin Türkçemizin ses hususiyetleri bakımından değerlerinin de aydınlatılması gerektir.

4. Nihâyet bugün kullanmakta bulunduğumuz İslâm yazısının takip ettiği tarihî gelişmenin ve bu hattın İslâm Medeniyeti ile münâsebetinin de bilinmesi şarttır.

Bütün bunlar bilindikten sonra hâli hâzır elimizde bulunan alfabenin (İslâm harfleri) ıslâhı gerekip gerekmediği hususu üzerinde selâhiyetle durulabilir ve bu takdirde bu harfleri değiştirmek hususundaki mütâleaların ilmî bir değeri olup olmadığı ortaya konulabilir.

Bundan sonra da asrımızda kaydedilen teknik terakki sebebiyle lisanımıza girmeye başlayan ecnebi kelimelerin mensub oldukları kendi lisanlarındaki imlâlarıyla mı yoksa Türkçemizde uğradıkları telâffuz değişikliklerine göre mi yazmak mes'elesi ehemmiyet kazanır.

Nitekim Arapça ve Acemce'den lisanımıza geçmiş olan kelimelerin pek çoğunun imlâlarını telâffuzlarının değişmiş olmalarına bakmaksızın- kendi lisanlarındaki imlâ üzerine yazmakta bulunduğumuz hatırlanmalıdır. Meselâ Farsça'dan dilimize giren «midenuvaz» Türkçemizde «maydanoz» şekline dönüştüğü halde bunu Farsça imlâsiyle yazmakta ve fakat maydanoz şeklinde okumaktayız. Aynı şekilde «Nerdüban» yazıp «merdiven» okuruz. Misaller çoktur. Az tahsil görmüş kimseler için bir güçlük teşkil eden bu hususa devam edip etmemek münakaşa olunabilir.

Ses hususiyetleri itibariyle Türkçeye yabancı olan kelimelere bir takım işâretler ilâvesinin gerekli olup olmadığı da üzerinde durulacak bir mes'eledir. Zira Garp âlimleri de şarkiyâta müteallik bahislerde Türkçe, Arapça ve Acemce'den aldıkları kelimeler için bazı hususî işâretler kullanmaktadırlar. İlmî transkripsiyon usûlünün bu ihtiyaçtan doğduğunu söylemek gerektir.

Okuyup yazmayı sür'atlendirmek için el'an kullanmakta olduğumuz alfabe üzerinde durup düşünmeye ve bazı tâdilâtları gerçekleştirmeye mecbur olduğumuzu söyliyenlere de bir nebze bak vermek gerektir. Gerek Şark ve gerekse Garp lisanlarından dilimize girmiş kelimelere halkımızın telâffuz itibâriyle verdiği âhengi kendi alfabemize göre ifâde edecek tarzda yazmamız daha doğru olacağı kanaatindeyim. Bu hareket, böyle kelimelerin okunuşunu kolaylaştıracaktır.

Maksadım yazıma başlarken belirttiğim gibi bu mes'elenin ilmî cihetlerini sâdece bir fihrist kabilinden beyan etmektir. Gâyem, böyle büyük bir işe girişmezden evvel yapacağımız işin doğru olup olmadığının hissi ve siyâsî olmaktan ziyâde ilmî bir sürette münakaşa edilmesinin ehemmiyetini belirtmektir. Temas ettiğim mes'elelerin her biri ayrı bir ilim dalıdır. Bunların bazılarının izâhı benim ihtisasım dışındadır. Bugün birçok değerli lisan âlimlerimiz vardır. Fakat ne yazık ki, mes'ele, onlardan ziyâde gazeteciler ve siyâsiler tarafından ele alınmaktadır. Bu sebeple kendilerine hitap ederek diyorum ki:

«— Zinhar bu yazı mes'elesini iyice aydınlatmadan, bunda menfaatimiz bulunduğu kat'iyyet tahakkuk etmeden alfabe değiştirmek gibi bir işe kalkışmamalıyız.»

Münevverlerimizin hissi olarak hareket etmeleri bizim için son derecede tehlikelidir. Lâtin harflerini kabûlümüzden kanaatimce pek büyük mahzurlar doğacaktır. Ecdâdımızın eserleriyle birden bire kat'ı bir sûrette alâkamız kesileceği gibi bunun tatbikâtı da kolay olmıyacaktır. Unutmamak gerektir ki; bugün elimizdeki alfabenin gelişmesinde Araplar'dan ziyâde Türkler'in büyük ölçüde emeği geçmiş ve o, âdetâ bir «Türk yazısı» hâline gelmiştir. Dinî ve tarihî mahzurlar ka'le alınmayarak hodbehod bir alfabe değişikliğine gitmek iz'an ve irfan sahipleri için pek o kadar kolay bir iş değildir!

TÜRKÇE'YE SÛİKASD

— 2 —

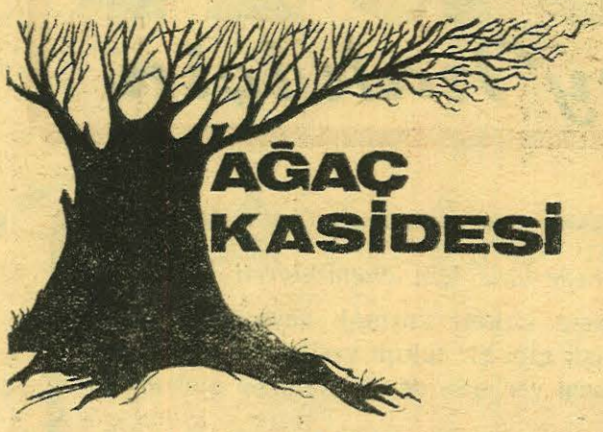

AĞAÇ KASİDESİ

Ağaç ve taş kadar özdür hacer, şecer, bazan.
Açık konuşmayı sevdim, hacer, şecer yazdım!

Verince hükmümü bakmakla sâde yüzlerine,
Kesin karar ile hem tâze, hem de ter yazdım!

Biraz sizin gibiyim, serde dilcilik vardır,
Yerinde BAŞ diye yazdım, yerinde SER yazdım!

İnat edip dediniz siz SÜ, ben dedim ASKER.
Siz ER dedikçe dövündüm, dedim NEFER, yazdım.

Dedikçe siz GENERAL, arttı hasretim PAŞA'ya!
Kebap olup ateşinden yanan ciğer, yazdım!

Çekinmeden apaçık söyleyim ki; beytimde
Ayırdım ayrıca TERKİP için de yer, yazdım!

Görüp sizin elinizden dilin ne çektiğini
Ben oldum en sonu, çılgınca dilsever, yazdım!

Hüdâ'nın ismine bin kerre eylerim ki kasem,
Düşünmedim ETİ neymiş, nedir SÜMER yazdım!

Şu TÜRKÇEDİR, bu değildir deyip dururken siz,
Dedim: Kaza, ne yaparsın. *Dedim* Kader, *yazdım!*

Yazarken oldu kalem her kayıttan âzade,
Düşünmedim ki, filân ya falan ne der, yazdım!

Ne sağ, ne sol diye bir şey düşünmedim, başıma
Belâ gelir demedim, etmedim hazer, yazdım!

Şu başvekil, demedim ya bu başbakan demedim.
Ha var, ha yok Salıa, Saydam, Saraç, Peker, yazdım.

Hayır mı işlediğim yoksa şer mi bilmiyorum,
Ayırdeder okuyanlar, hayır ve şer, yazdım!

Bulup çıkarmadı bir er şu on dokuz milyon!
Sonunda kendimi kendim çıkardım er, yazdım!

Cefâ okuyla şu sinem delik deşik zâten!
Edip siper onu, yok, etmeyip siper, yazdım!

Vezin ve kafiye öldürdü, can çekiştirdi!
Adem diyarına her an edip sefer, yazdım!

Perî-i şi'r ile Şep *tâ* Seher *kalıp uyanık,*
HÜDÂ bilir, ne imiş bilmedim seher, yazdım!

Şu dilciler gibi bazan da bir çakıl taşına
Verip değer tarafımdan, dedim güher, yazdım!

Sayın bayım, bayanım, ister ağla, ister gül,
Yazılmadık bir olay yok, birer birer yazdım!

Bu memleket bana benzer ajansı nerde bulur?
Yalanlayan hani, binbir çeşit haber yazdım!

Akıl, fikir vere RABBİM Nihad'a bir gün olup,
İLÂHİ, ben deli miydim, neler neler yazdım!

(Devamı var)

Sebil

herşey hak için

Almanya'daki kardeşlerimiz için ehemmiyetli bir not:

Almanya'da bir basın şirketi kurmak veya Türkiye'den kitap getirterek dağıtmak gibi bir takım vesilelerle işçilerimizden para toplayan ve bazı yerlerde de gazetemizle alâkası bulunduğunu söyleyen:

MEHMET AKİF BAYRAKTAR

ile hiç bir münasebetimiz olmadığını, kendisini tanımadığımızı, gazetemiz namına harekete selâhiyetli bulunmadığını ehemmiyetine binaen duyurur, kardeşlerimizin müteyakkız davranmalarını rica ederiz.

Almanya dahilinde gazetemiz adına hareket etmek veya abone toplamak husûsunda selâhiyet verilmiş olanların bir kısmına tarafımızdan mühürlü, imzalı muhabir kartları tevzi edilmiştir. Yeniden makbuz alanların bir kısmında bu kartlar yoksa da kısa zamanda aşağıda isimleri yazılı mümessillerimize müracaatları halinde kendilerine kartları derhal verilecek veya postalanacaktır. Bunlar:

1 — *Hasan Damar*
2 — *Ahmed Rüştü Banaz*
3 — *Seyfi Şenoğlu*
4 — *Mekki Yassıkaya*

Gazetemiz adına hareket edenlere muhâbir kartlarını tevziinin ikmâlinden sonra, bunların isim ve adresleri bir liste halinde ve yenîden gazetemizde yayınlanacaktır.

Selâm ve sevgilerimizle

SEBİL

Almanya Postası

Başyazarımız Kadir Mısıroğlu Almanya'dan dönmüştür. Türk işçilerinin kesif olduğu bir çok büyük küçük şehir ve kasabalarda alâkayla karşılanan, konferanslar veren başyazarımızın seyahat intibalarına önümüzdeki sayıdan itibâren geniş ölçüde yer verilecektir.

SEBİL'imizi Almanya'da basmak için temaslar yapılmış ve gerekli hazırlıklar ikmal edilmiştir. Ancak bütün basın işkollarında başlatılan ve hâlen de devam eden grev yüzünden bir müddet geriye kalan bu iş, grevi müteâkip derhal kuvveden fiile çıkarılacaktır. Bu husus da ileride daha geniş tafsilât verilecektir.

Gazetemizin Almanya'da tanınıp yayılması için fahri olarak gayret gösteren ve bu maksatla ellerinde abone makbuzu bulunan kardeşlerimizden hasseten bir iki ricamız vardır:

a — Makbuzlara dercedilen adreslerin gâyet itinalı ve okunaklı bir sûrette yazılması,

b — Kaydedilen abonelere âid makbuz dip koçanlarının Almanya mümessilimize değil, doğrudan doğruya İstanbul'daki idârehânemize gönderilmesi,

c — Abone kaydeden kardeşlerimizin tahsil ettikleri parayı bize değil, doğrudan doğruya Almanya'daki Posta Çeki hesabına göndermeleri,

Bu havâleler için sâdece şu isim ve adresin kullanılması hasseten rica olunur:

Hasan Damar
Bienroder Weg 79
3300 Braunschweig
Postscheckkonto Nr. 37938-300 Hannover

ç — Kaydedilen abonelerin adreslerinin bekletilmeden gazetemizin İstanbul'daki idârehânesine gönderilmesi.

Zira bazı kardeşlerimiz abonelerin birikmesini beklemekte bu esnada da abone olanlar sabırsızlanarak İstanbul'a mektup yazıp gazetelerinin gelmediğinden şikâyet etmektedirler.

Esâsen Almanya aboneleri ile alâkalı bütün şikâyetler yakın zamanda bertaraf edilecektir. Zira Almanya baskımızın başlamasından itibaren bu aboneler Frankfurt'taki büromuzdan postalanacaktır.

d — Almanya'da bulunup da Türkiye'deki bir yakınını abone kaydettirmek istiyenler için mahalli mümessillerimizde mevcut makbuzlardan 30 DM. lık olanlar kullanılabilir. Bu takdirde Almanya için altı aylık abonelere kullanılan bu makbuzlar Türkiye için bir senelik olarak kabul edilecektir.

e — Almanya baskımız için oradaki kardeşlerimize hâs mes'eleleri ihtivâ eden bir ilâve düşünülmektedir. Bu sebeple şimdiden bu ilâveye girmesi istenilen haber resim ve fikirlerin İstanbul adresimize postalanması,

Bütün eski baskılarımızdan Almanya büromuza gönderilecektir. Ancak şimdiden kaydedilen abonelerin üzerine abonenin ilk sayıdan itibaren mi yoksa son sayıdan mı başlatılması arzu edildiği bilhassa yazılmalıdır.

Son verirken bütün Almanya'daki kardeşlerimize sıhhat, selâmet ve bol kazançlar temenni eder, selâm, sevgi ve teşekkürlerimizi bildiririz.

AKINCILAR

Tarihimizdeki «*akıncı rûhû*»nu canlandırmak maksadıyla kurulan Akıncılar Derneği hergün bir yeni şûbe açarak bütün sath-ı va'tana yayılmaktadırlar. İşte size 17 Nisan'da gerçekleşen ERZURUM ŞÛBESİ'nin açılış merâsiminden bir görünüş.. Dernek Umûmî Reisi TEVFİK RIZA ÇAVUŞ açış konuşmasını yaparken en genç bir akıncı da SEBİL'imizi iman dolu göğsüne kalkan yapmış. Kılıçlaşan kalemlerin doldurduğu bir gazeteye de bundan başka ne olmak yakışırdı ki...

İman ehlinin, sırf meşrep farklarından doğan gruplaşmaları, İslâm düşmanlarına cesâret vermemelidir. Zira bunlar, bir ordunun ayni gâyeye yönelmiş muhtelif sınıfları gibidirler!. İşte en vurucu gücü teşkil etmek üzere süvâri sınıfı demek olan «Akıncılar» da teşekkül etmiştir!. Mübârek olsun!..

Sebil

herşey hak için
Haftalık, tarafsız, siyasi edebî tarihi gazete
Yıl: 1 Sayı: 19
BEŞ LİRA
Sâhibi ve Yazıişleri Müdürü:
KADİR MISIROĞLU
ABONE: Yıllık 200 TL. 6 aylık 100 TL.
İDAREHÂNE: Vilâyet Hanı Kat: 3
No: 204 — İstanbul Tel: 26 38 96
Posta Çek Nu: 97446
Dizgi: Sebil Mat. Baskı: Fazilet Mat.
Almanya Mümessilleri
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
Umûmî Tevziat: SABRİ ÖZAKAR

سبيل
كل شيء للحق
جريدة اسبوعية، سياسية مستقلة، تاريخية ادبية
ص.ب: ٨-٨ استانبول - تركيه

Sebil

EVERTHING DEVOTED TO THE TRUTH (HAQQ)
An Independent Muslim, Historical,
Political and Literary Weekly
P. O. BOX 808
İstanbul/TURKEY
PHONE: 26 36 96
7 C. Evvel 1396
PRICE: 5 T.L.
Representative of Germany
A. RÜŞTÜ BANAZ — HASAN DAMAR
33 Braunschweig Haeckel str. 13
phone: 0531 — 32 36 89
Representative of England
İSMAİL ERÜNSAL